

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Mgr. Monika Trojanová

Zkrácené přípravné řízení

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. JUDr. Mgr. Jiří Herczeg, Ph.D.
Katedra trestního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): listopad 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 2. října 2014

Mgr. Monika Trojanová

Obsah:

1. Úvod.....	1
1.1 Cíle práce	2
1.2 Použité metody	3
2. Přípravné řízení - historický exkurz.....	4
3. Současná úprava přípravného řízení a jeho jednotlivé formy	7
4. Důvody pro a proti zavedení zkráceného přípravného řízení	9
4.1 Užití zkráceného přípravného řízení v rámci dalších trestních zákonů.....	10
4.2 Cíl zkráceného přípravného řízení	10
5. Podstata zkráceného přípravného řízení a úkony v něm prováděné	12
6. Podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení	16
7. Subjekty zkráceného přípravného řízení	18
7.1 Postavení a z něj vyplývající oprávnění státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení	19
7.2 Podezřelý a jeho práva ve zkráceném přípravném řízení	20
7.3 Účast obhájce ve zkráceném přípravném řízení	23
8. Lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení	27
8.1 „Super-rychlé řízení“	28
9. Vyřízení věci ve zkráceném přípravném řízení	30
10. Práva poškozeného ve zkráceném přípravném řízení	41
11. Řízení před soudem a způsoby skončení trestního řízení.....	43
11.1 Předpoklady pro konání řízení před samosoudcem	43
11.2 Průběh zjednodušeného řízení před samosoudcem	45
11.3 Odlišnosti zjednodušeného řízení od běžného řízení prováděného před samosoudcem	47
11.4 Trestní příkaz.....	50
11.5 Hlavní líčení	52
12. Existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení soudním	55
13. Závěr	57
14. Použité zdroje.....	60

1. Úvod Úvod

Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala „Zkrácené přípravné řízení“. V návaznosti na mou odbornou stáž na státním zastupitelství a u trestního senátu soudu během studia shledávám toto téma velice zajímavým a stále se rozvíjejícím (viz kapitola Existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení¹ soudním). Lze říci, že se stále ještě jedná o novum v trestním řízení (zavedeno bylo do trestního řádu novelou provedenou zákonem č. 265/2001 Sb.), které však má své historické kořeny, o kterých pojednávám níže.

Důvodem pro zavedení zkráceného přípravného řízení bylo zvýšení kriminality ve společnosti. Současně nepostačovaly sociální systémy prevence kriminality, jako je škola, rodina, církve, policie. V návaznosti na výše uvedené se začaly objevovat v právních řádech jednotlivých států zvláštní konsensuální formy řízení, jako jsou např. zkrácená řízení, trestní příkaz, zjednodušená řízení, další odklony od standardního trestního řízení.

Jejich smyslem tedy bylo odbřemenit zastaralé nefunkční systémy a vyřešit tak nastalý konflikt jednodušší cestou bez procesu. Na druhé straně se však zvyšovalo riziko toho, že nebude zjištěna objektivní pravda a mělo to následně vliv i na obviněného a jeho práva v trestním procesu.¹

V návaznosti na výše uvedené byla přijata rezoluce XV. Mezinárodního kongresu trestního práva, kde bylo uvedeno, že zkrácená řízení se mají konat pouze u méně závažných trestných činů. Podmínky pro konání těchto řízení a zajištění práva na obhajobu měly být stanoveny zákonem, jelikož právě právo na obhajobu nebylo dostatečně zaručeno při těchto zvláštních formách řízení. Další postup v řízení by měl dle této rezoluce podléhat dohledu soudu. Jednotlivé dohody by jím měly být schvalovány, aby byla zajištěna soustavná kontrola zákonnosti celého procesu.²

Jak se výše uvedené návrhy odrazily v současné trestněprávní úpravě zkráceného přípravného řízení a jak jsou aplikovány v praxi, pojednává tato práce.

¹ REPÍK, B. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*. 1. vyd. Praha: ORAC, 2002, s. 95.

² REPÍK, B. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*. 1. vyd. Praha: ORAC, 2002, s. 96.

Cíle práce a použité metody

1.1 Cíle práce

Vzhledem k tomu, že se jedná o velice rozsáhlé téma, bylo nutné zúžit jednotlivé úseky práce. Práce je tedy zaměřena převážně na trestněprávní úpravu zkráceného přípravného řízení.

Hlavním cílem mé práce je popsat a analyzovat současný stav na úseku trestněprávní úpravy zkráceného přípravného řízení současně s novými návrhy na jeho změny. Mezi dílčí cíle můžeme zařadit:

- 1) Defínování pojmu zkráceného přípravného řízení v kontextu historickém a samotného smyslu institutu zkráceného přípravného řízení.
- 2) Popis a analýza zákonných podmínek pro konání zkráceného přípravného řízení.
- 3) V návaznosti na to, je pak třeba rozepsat samotný průběh zkráceného přípravného řízení do jeho jednotlivých specifických úseků.
- 4) Další kapitola je věnována subjektům zkráceného přípravného řízení a jejich právům v rámci této zvláštní formy přípravného řízení.
- 5) Zkrácené přípravné řízení má specifické způsoby svého skončení, proto je jim věnována taktéž velká pozornost.
- 6) Vzhledem k tomu, že v některých případech může dojít ke skončení trestního řízení až v řízení před soudem, je jim věnována též jedna kapitola.
- 7) Na závěr je zmíněna existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení soudním.

Aby bylo možné tyto cíle naplnit, bylo nezbytné provést analýzu současně trestněprávní úpravy zkráceného přípravného řízení. Současně bylo nezbytné prostudovat též bohatou soudní judikaturu, odborné stati a internetové zdroje, které jsou nyní ~~jsou~~ velmi cenným zdrojem informací. V některých případech bylo třeba též provést komparaci s mezinárodně právní úpravou (slovenským trestním řádem).

Současně byly využity, jak jsem již uvedla výše, praktické poznatky získané na odborné stáži na státním zastupitelství a trestním senátu soudu.

Naformátováno: Odrážky a číslování

Metody zkoumání 1.2 Použité metody

Pro splnění výše uvedených cílů byly použity tyto metody:

1. Základní metodou byla metoda studia a teoretická analýza, která spočívala ve vyhledání zdrojů informací, jejich analýze a následném zhodnocení v rámci této práce. Zdroji informací pak byly domácí literatura – monografie, učebnice, dále články z odborných časopisů, jednotlivá soudní rozhodnutí podle zadaného tématu práce. Nelze opominout též internetové zdroje, které byly taktéž velmi důležitým podkladem pro tuto práci.

1.2. Dále byla v práci použita metoda historicko-komparativní, jejíž poznatky jsou obsaženy v historickém exkurzu s přesahem do současnosti (existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení soudním). V některých případech byla srovnávána též úprava ve slovenském trestním řádu.

1.3. Dále bylo využito zúčastněné pozorování z praxe na státním zastupitelství a u trestního senátu soudu. Tyto poznatky byly získávány při studiu spisů, soudních jednáních a poradami s konkrétními zástupci jednotlivých institucí.

Naformátováno: Odrážky a číslování

2. Přípravné řízení – historický exkurz Přípravné řízení - historický exkurz

Trestní řád č. 119 z 23. 5. 1873 rozlišoval přípravné řízení ve dvojí formě, a to přípravné vyhledávání, které bylo prováděno státním zástupcem prostřednictvím soudní policie nebo i soudem, pokud šlo o některé úkony, a dále přípravné vyšetřování, které se konalo zásadně před vyšetřujícím soudcem na návrh oprávněného žalobce.³ Smysl obou těchto přípravných řízení byl stejný, lišil se však průběh jednotlivých přípravných řízení. Přípravné řízení bylo prováděno policejním orgánem neformální, mimosoudní cestou a tyto důkazy pak nemohly být použity v trestním řízení jako důkaz. V případech, kdy se jednalo např. o zločince, které měl soudit státní nebo porotní soud, se konalo přípravné vyšetřování, které vedl vyšetřující soudce nebo okresní soud určený tzv. radní komorou, která působila jako nadřízený orgán nad tímto okresním soudem.

Pokud jde o státního zástupce, tomu příslušelo v této fázi řízení pouze postavení procesní strany. Úkonům tohoto soudu již byla přisuzována důkazní moc, ve skutečnosti však nebyl okresní soud či vyšetřující soudce vázán návrhy žalobce, na druhé straně bylo zakotveno právo žalobce na podání obžaloby v téže věci. Rozsah a zaměření vyšetřovací činnosti pak byl určen zejména materiály od policejního orgánu předanými mu žalobcem.

Státní zástupce též rozhodoval o tom, kdo bude přípravné vyhledávání provádět. Výnosem ministra spravedlnosti z 25. 10. 1873 č. 14956 však bylo uloženo státnímu zástupci, aby toto přípravné vyhledávání prováděl hlavně policejní orgán kvůli jeho mimosoudnímu, neformální způsobu, díky kterému by byl pravděpodobně rychleji a účinněji zjištěn skutkový stav a mohl být obviněný potrestán a tím by došlo prostřednictvím individuální prevence ke generální prevenci tak, jak ji známe dnes.

Obviněnému tehdejší zákon nepřiznával tolik práv jako v dnešní době, nemohl např. nahlížet do spisu po skončení vyšetřování, mohl sice podávat stížnost proti každému opatření vyšetřujícího soudce, ale o této stížnosti rozhodovala, za účasti soudu

---

³ STORCH, F. *Řízení trestní rakouské*. I. a II. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 345.

a státního zástupce, radní komora, která takřkajíc rozhodovala na základě návrhu vyšetřujícího soudce a často bez znalosti spisu a tím pádem i důkazního materiálu.

Trestní řád z roku 1873 byl dále převzat i po zániku Rakousko-Uherska v roce 1918. V poválečném Československu byl přijat nový společný trestní řád zákonem č. 87/1950 a dále byl přijat zákonem č. 64 z roku 1956.

Poslední normou, která platí dodnes, je trestní řád – zákon č. 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Tento předpokládal pouze jednu formu přípravného řízení, a to vyšetřování. Zákonem č. 57/1965 Sb., bylo přípravné řízení rozděleno na dvě formy – vyhledávání a vyšetřování. Vyhledávání, které bylo konáno o trestných činech skutkově méně složitých, u nichž nebylo nutné provádět rozsáhlé dokazování, lze připodobnit k dnešnímu zkrácenému přípravnému řízení, popsanému níže. Vyšetřování pak bylo konáno u trestných činů závažnějších, u kterých bylo nutné konat rozsáhlé vyšetřování a u nichž bylo obtížné zaručit všechna práva obviněného v návaznosti na osobní vlastnosti obviněného (zbaveného způsobilosti k právním úkonům, mladistvého) nebo situaci, ve které se obviněný nacházel (byl ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody) či na okolnosti další (jednalo se např. o skutkově či právně složitý případ). Rozdíly mezi těmito dvěma formami přípravného řízení spočívaly i v orgánech příslušných pro provádění jednotlivých úkonů. Vyhledávání prováděly orgány Sboru národní bezpečnosti a v ozbrojených silách též velitelé nebo orgány jimi pověřené, ve Sboru nápravné výchovy též pověřené orgány tohoto sboru, zatímco vyšetřování konali vyšetřovatelé prokuratury a vyšetřovatelé Sboru národní bezpečnosti.

V 60. letech vznikla zákonem č. 150/1969 Sb., zvláštní forma trestního řízení, která se týkala přečinů, a byla podobná předprocesnímu stádiu objasňování. Nepředstavovala však zvláštní formu přípravného řízení.

Po roce 1989 došlo ke sjednocení přípravného řízení do jednoho celku a to vyšetřování, které bylo prováděno vyšetřovateli Úřadu vyšetřování Policie České republiky (viz zákon č. 292/1993 Sb.). Prokuratura se pak proměnila ve státní zastupitelství.

Pod pojmem přípravného řízení, se do novely trestního řádu provedené zákonem č. 265/2001 Sb. rozuměl úsek od zahájení trestního stíhání do podání obžaloby, postoupení věci, přerušení nebo zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby.⁴

---

⁴ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol.: *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 417.

3. ~~Současná úprava přípravného řízení a jeho jednotlivé formy~~ Současná úprava přípravného řízení a jeho jednotlivé formy

Přípravné řízení je prvním stádiem trestního řízení. Je nepřímé, neveřejné a převážně písemné. „*Jeho cílem je prověřit podezření ze spáchání trestného činu, opatřit podklad pro podání obžaloby nebo jiné meritorní rozhodnutí státního zástupce, zabránit nedůvodnému postavení obviněného před soud, usnadnit provedení hlavního líčení.*“ K dosažení těchto cílů je zapotřebí souhra všech orgánů činných v trestním řízení, tedy policejního orgánu, státního zástupce a soudu, aby nedocházelo k duplicitnímu prošetřování skutečností důležitých pro případné rozhodnutí ve věci. V přípravném řízení se proto mají provádět pouze takové úkony, které vedou ke zjištění, zda byl spáchán trestný čin, kdo ho spáchal, a za jakých okolností. Dokazování se má však výhradně provádět přímo před soudem, v rámci zásady veřejnosti, bezprostřednosti a ústnosti, jelikož soud může rozhodnout jen na základě důkazů před ním provedených a tím zajistit práva obviněného na řádný proces a případný zájem společnosti na ochraně před pachateli trestných činů.

K zajištění rychlého trestního procesu slouží též určení počátku přípravného řízení, kterým bylo dříve zahájení trestního stíhání, resp. provedení neodkladných a neopakovatelných úkonů, a nyní je to již od okamžiku sepsání záznamu o zahájení úkonů přípravného řízení nebo provedení neodkladných či neopakovatelných úkonů. Tím došlo k přiznání relevance těchto dřívějších úkonů, které mohou být použity v řízení před soudem, a není nutné znovu provést dokazování před soudem.

Přípravné řízení se pak rozpadá na fázi prověřování trestních oznámení, podnětů, z vlastní činnosti (postup před zahájením trestního stíhání) a pokud výsledky prověřování dostatečně odůvodňují závěr, že skutek spáchán byl, je trestným činem a spáchala jej určitá osoba, proti které je tím pádem možné zahájit trestní stíhání, následuje fáze vyšetřování, která se zahajuje již výše uvedeným usnesením o zahájení

trestního stíhání.⁵ V návaznosti na výše uvedené je možné rozlišovat formy přípravného řízení s důrazem na zkrácené přípravné řízení, o kterých je pojednáno níže.

Zkrácené přípravné řízení bylo zavedeno novelizací trestního řádu prostřednictvím zákona č. 265/2001 Sb. Tímto zákonem bylo, předtím jednotné přípravné řízení, rozděleno na:

a) standardní přípravné řízení, kde může probíhat prověřování dle § 158 až 159b tr. řádu a vždy se koná vyšetřování podle § 161 až 167 tr. řádu,

a)b) _____ rozšířené přípravné řízení (u trestných činů, kde koná řízení krajský soud), kde může probíhat též prověřování a dále rozšířené vyšetřování podle § 168 až 170 tr. řádu,

a)c) _____ a již zmíněné zkrácené přípravné řízení dle § 179a až 179h, pro jehož konání jsou podmínky rozvedeny níže, a které celé probíhá v rámci prověřování, nekoná se u něj tedy vyšetřování a tudíž trestní stíhání se zahajuje až podáním návrhu na potrestání soudu, který ho projedná ve zjednodušeném řízení konaném před samosoudcem (viz § 314b a násl. tr. řádu).

Touto novelou došlo rovněž k zániku Úřadu vyšetřování a na jeho místo nastoupila společná služba kriminální policie a vyšetřování. Cílem této novely bylo přenést těžiště dokazování z dříve preferovaného přípravného řízení na řízení před soudem a zajistit tak právo na spravedlivý proces vyplývající z čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách.⁶ Zájem na ochraně těchto práv se projevuje i v zavedení zkráceného přípravného řízení, o jehož smyslu a cílech pojednávám níže.

Naformátováno: Odrážky a číslování

⁵ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T. a kol.: *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 417-418.

⁶ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GŘIVNA, T. a kol.: *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 416.

4. Důvody pro a proti zavedení zkráceného přípravného řízení

Důvody pro a proti zavedení zkráceného přípravného řízení

Důvodem pro zavedení zkráceného přípravného řízení byla možnost projednat méně závažné trestné činy v co nejkratší době, pokud byly skutkově jasné, a současně k tomuto urychlenému postupu mělo napomoci to, že zde nedochází k dvojitému dokazování a to před a po podání obžaloby.

Důvodem proti zavedení zkráceného přípravného řízení do trestního řádu bylo případné ohrožení požadavku na spravedlivý proces, ke kterému by mohlo dojít tím, že by zjednodušení procesu vedlo k nespravedlivému odsouzení, zatímco komplikovanější procesní systém by vedl k zamezení případné svévole v rozhodování (viz např. opravné systémy, kde toto bylo doloženo). S tím však nelze souhlasit, jelikož je třeba spravedlivý proces zajišťovat konkrétními zárukami v rámci celého trestního řízení. Dle článku JUDr. Fryštáka není možné tedy zkrácené přípravné řízení ztotožňovat s okleštěním práv podezřelého nebo jej vnímat jako odstoupení od zásady zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 2 odst. 5 tr. řádu. Koncepce zkráceného přípravného řízení tak předpokládá při neformálním a zjednodušeném řízení zajištění toho, aby podezřelý nebyl zkrácen na svých procesních právech, což je mj. vyjádřeno v § 179b tr. řádu tím, že podezřelý má stejná práva jako obviněný.⁷ Z článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách vyplývá právo pachatele trestného činu na to, aby jeho věc byla projednána spravedlivě, veřejně, ale také v přiměřené lhůtě nezávislým a nestranným soudem, k čemuž může právě dopomoci zavedení institutu zkráceného přípravného řízení.

Dle nálezu Ústavního soudu vydaného pod sp.zn.: II. ÚS 317/04 jsou orgány činné v trestním řízení povinny aplikovat, pokud jsou splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, tuto speciální úpravu řízení vedoucího k meritornímu rozhodnutí. Tato speciální úprava má vždy přednost před obecnou úpravou, orgány činné v trestním řízení nemají na výběr. Pokud by orgány činné v trestním řízení tuto speciální úpravu neaplikovaly, porušily by tím svoje povinnosti, jelikož jednak by porušily základní práva obviněných, mezi něž patří i právo na to, aby jejich byla

---

⁷ FRYŠTÁK, M. *Smysl a význam zkráceného přípravného řízení z hlediska jeho rychlosti*. Trestněprávní revue, 2012, roč. 11, č. 10, s. 235.

projednána v co nejkratší možné době, a dále i oprávněný zájem společnosti, aby byli pachatelé trestných činů podle zákona spravedlivě potrestáni (viz také nálezn Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: ÚS 124/2004-n.).

Užití zkráceného přípravného řízení v rámci dalších trestních zákonů

4.1 Užití zkráceného přípravného řízení v rámci dalších trestních zákonů

Zkrácené přípravné řízení je možné též užit v případě mladistvých podezřelých dle tr. řádu, jelikož zákon o soudnictví ve věcech mládeže neobsahuje speciální úpravu, která by měla přednost před úpravou v trestním řádu.

Tuto zvláštní formu přípravného řízení je možné užit též ve vztahu k trestným činům právnických osob, pokud splňují podmínku nižší závažnosti a jsou skutkově jasné. Ustanovení o zadržení podezřelého, se však z důvodu faktické nemožnosti (zadržet právnickou osobu) nemohou uplatnit.⁸

Cíl zkráceného přípravného řízení

4.2 Cíl zkráceného přípravného řízení

Cílem zkráceného přípravného řízení je i brzké odsouzení pachatele trestného činu, jelikož tento trest dopadne na pachatele v rychlé návaznosti na jeho spáchaný čin a měl by tím pádem vést i k uvědomění si svých důsledků pro společnost, poškozeného atp. Dalším důsledkem zkráceného přípravného řízení může být ušetření času orgánů činných v trestním řízení a na druhé straně to může vést k odsouzení většího počtu pachatelů trestných činů, čímž dochází k silnějším represivnímu účinku na pachatele těchto trestných činů, kteří jsou vystaveni větší pravděpodobnosti odsouzení a v rámci

---

⁸ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář. 7. vydání.* Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2334-2335.

toho, že jsou umístěni ve věznicích, nemohou páchat další trestnou činnost a tím dochází v rámci represe i k prevenci.⁹

|

---

⁹ [online] 2014 [cit. 2014-09-22] Dostupné z: <http://jinepravo.blogspot.cz/2012/04/zkracene-pripravne-zajimave.html>

5. Podstata zkráceného přípravného řízení a úkony v něm prováděné

Podstata zkráceného přípravného řízení a úkony v něm prováděné

Zkrácené přípravné řízení slouží, jak je uvedeno výše, k projednání trestných činů méně závažných v co možná nejkratší době (viz náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: I. ÚS 4183/12). V tomto náleží byl dále konstatován fakt v souvislosti s prováděním prohlídky jiných prostor, že zkrácené přípravné řízení by mělo být konáno pouze za podmínek, že lze důvodně předpokládat, že toto řízení bude ve velmi krátké lhůtě skončeno a podezřelý bude postaven před soud, pokud by toto bylo zjevné již na počátku, nemělo by být zkrácené přípravné řízení konáno.

K zajištění rychlého projednání se uplatňuje neformální objasnění skutku, zjištění jeho pachatele a vyhledání (nikoliv provedení) důkazů. Toto pojetí vyplývá z ustanovení § 179b odst. 1 tr. řádu, dle kterého „*orgán konající zkrácené přípravné řízení provádí úkony podle hlavy deváté. Způsobem uvedeným v hlavě čtvrté provádí pouze neodkladné nebo neopakovatelné úkony*“ (pokud nepatří do výlučné působnosti jiného orgánu činného v trestním řízení).

Orgán činný v trestním řízení tedy provádí dokazování tak, jako by probíhala první fáze přípravného řízení, tedy postup před zahájením trestního stíhání podle hlavy deváté (§ 158-159b tr. řádu).¹⁰ V rámci této fáze tedy policejní orgán prověřuje skutečnosti odůvodňující zahájení trestního stíhání. O těchto skutečnostech se dozvídá z vlastní činnosti či na základě trestních oznámení či podnětů jiných osob a orgánů (§ 158 odst. 1 tr. řádu). Na základě nich pak provádí veškerá šetření a opatření v zájmu zjištění skutkového stavu. Pokud policejní orgán zahájí úkony trestního řízení, sepíše o tom záznam, který následně doručí státnímu zástupci do 48 hodin. V § 158 odst. 3 jsou dále uvedeny možné úkony sloužící ke zjištění a prověření skutečností důvodně nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, jako je např. požadování vysvětlení, zajištění odebrání různých vzorků.

¹⁰ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 304.

Pokud jde o úkony prováděné podle hlavy čtvrté (Předběžná opatření a zajištění osob, věcí a jiných majetkových hodnot - § 67 až 88o tr. řádu), je nezbytné vysvětlit jednotlivé pojmy. Neodkladným úkonem je takový úkon, který nesnese odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání, v důsledku jeho možného zmaření, zničení nebo ztráty. Takovým úkonem bude zpravidla zadržení podezřelého dle § 76 odst.1 tr. řádu. Podezřelého může policejní orgán zadržet, je-li dán některý z důvodů vazby dle § 67 tr. řádu, i když proti němu nebylo zahájeno trestní stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu. Odkaz na jiné ustanovení § 68 tr. řádu, případně jiné ustanovení o vazbě, v § 76 odst. 1 tr. řádu není obsažen. Zadržení je institut sloužící k posouzení všech skutečností rozhodných pro další relevantní procesní postup policejního orgánu. V rámci zkráceného přípravného řízení slouží zadržení především pro účely předběžného ověření odůvodněnosti podezření ze spáchání trestného činu a pro ověření, zda jsou dány důvody vazby či nikoliv. Takovéto zadržení není rozhodnutím o vazbě a orgán činný v trestním řízení nezkoumá, zda jsou dány podmínky pro vzetí do vazby podle § 68 odst. 1 tr. řádu. Nelze tedy ztotožňovat důvody vazby a předpoklady, za kterých lze zadržet osobu vzít do vazby, jelikož by to znamenalo, že osobu podezřelou ze spáchání trestného činu nelze vůbec zadržet, protože by musela být naplněna podmínka dle § 68 odst. 1 tr. řádu (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 4 Tz 21/2002).

Pod pojmem neopakovatelného úkonu se rozumí úkon, který nebude možné provést před soudem (viz § 160 odst. 4 tr. řádu).

Nejčastějším úkonem v rámci prověřování podezření ze spáchání trestného činu je podání vysvětlení. O tomto vysvětlení sepisuje policejní orgán úřední záznam (viz § 158 odst. 6 tr. řádu). V rámci zkráceného přípravného řízení může být takový úřední záznam použit jako důkaz pořízený v rámci zkráceného přípravného řízení a to čtením za souhlasu stran v hlavním líčení, v rámci zjednodušeného řízení. Z daného lze dovodit, že úřední záznam o podaném vysvětlení je úkonem trestního řízení, proto také při účasti obhájce při tomto úkonu, přísluší obhájci odměna za právní službu. Není pak podstatné, zda tento úřední záznam bude možno před soudem použít jako důkaz či nikoliv (viz usnesení Krajského soudu v Ostravě vydané pod sp.zn.: 3 To 37/2003). Zde

tedy můžeme spatřovat odlišnost od standardního přípravného řízení.¹¹ Dále je možné tento výslech či např. rekognici provést jako neodkladný či neopakovatelný úkon za účasti soudce (viz 158a tr. řádu).

Současně se provádí pouze standardní dokazování, kdy orgány činné v trestním řízení používají pouze důkazní prostředky s nízkým stupněm formalizace, tzn. že se např. nežadávají znalecké posudky, ale odborná vyjádření.¹²

Před výše uvedeným dokazováním se však musí nejprve orgán činný v trestním řízení dozvědět o případné trestné činnosti. Pramenem takových informací může být např. trestní oznámení. Často však může také docházet k tomu, že trestní oznámení je neúplné, nekonkrétní, a nelze tak z něj učinit závěr o podezření ze spáchání trestného činu. Určitou zvláštností pak je, že uvedené informace si tak policejní orgán bude muset doplnit sám, nebude však tyto úkony činit na základě trestního řádu, ale na základě právních norem, které upravují jeho činnost. Z tohoto důvodu nelze zahrnout tuto činnost do běhu lhůty (dvou týdnů, ve které musí být zkrácené přípravné řízení skončeno) a bývá tedy toto stádium označováno jako neprocesní stádium trestního řízení.¹³

V rámci zkráceného přípravného řízení často také není možné hned říci, že se jedná o trestní věc skutkově a právně jednoduchou (např. pokud jde o trestné činy spáchané v souvislosti s dopravní nehodou, kdy není hned jasné, zda vzniklá újma na zdraví je lehká či těžká, zda vznikla tato újma v příčinné souvislosti s dopravní nehodou). Je pak třeba místo odborného vyjádření zajistit znalecký posudek a tím pádem dochází k situaci, kdy se dostává do kolize čas pro konání zkráceného přípravného řízení a zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti, pokud jde o vypracování znaleckého posudku.¹⁴

Zkrácené přípravné řízení není zvláštní formou vyšetřování vzhledem k tomu, že se koná proti podezřelému, a nikoliv proti obviněnému (na základě usnesení o zahájení trestního stíhání) a trestní stíhání je zahájeno až doručením podaného návrhu na potrestání soudu.

¹¹ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol.: *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 421.

¹² JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 554-555.

¹³ FRYŠTÁK, M. *Smysl a význam zkráceného přípravného řízení z hlediska jeho rychlosti*. *Trestněprávní revue*, 2012, roč. 11, č. 10, s. 236.

¹⁴ FRYŠTÁK, M. *Smysl a význam zkráceného přípravného řízení z hlediska jeho rychlosti*. *Trestněprávní revue*, 2012, roč. 11, č. 10, s. 236-237.

6. Podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení

Podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení

V § 179a odst. 1 tr. řádu jsou vymezeny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, kdy toto je možné konat „o trestných činech, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, jestliže

- a) podezřelý byl přistižen při činu nebo bezprostředně poté, nebo
- b) v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání a lze očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 postavit před soud.“

Pod trestné činy, o nichž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu a je dodržena horní hranice trestu odnětí svobody do 5 let, nespádají trestné činy, u nichž je dána sice horní hranice trestu odnětí svobody do 5 let, ale spadají do příslušnosti krajského soudu, jedná se o trestné činy vyjmenované v § 17 tr. řádu.¹⁵

Trestní řízení je ovládáno zásadou totožnosti skutku, což znamená, že je možná změna právní kvalifikace skutku, skutek jako takový však musí být zachován (totožnost jednání či totožnost následku). Pokud však dojde ke změně právní kvalifikace, kdy nebudou již splněny podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, není možné dále zkrácené přípravné řízení konat.

Dalšími dodatečnými podmínkami pro konání zkráceného přípravného řízení jsou podmínky uvedené v § 179a odst. 1 písm. a) či b) tr. řádu, které jsou stanoveny alternativně. Pokud však nebude ani jedna z nich naplněna, nebude možné konat zkrácené přípravné řízení.

Výklad podmínky přistižení při činu souvisí s dopadením pachatele na místě činu, ať už policejním orgánem, či např. osobou poškozenou (v návaznosti na pomoc při zadržení dle § 76 a násl. tr. řádu), kdy pachatel např. krade v samoobsluze, či se vloupává do chaty, či je přistižen při rvačce v restauraci. Druhou podmínku – přistižení

¹⁵ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2338.

bezprostředně po spáchání činu vystihuje nejlépe dostihnutí pachatele po útěku z místa činu s věcmi získanými trestným činem. Pokud nedojde k naplnění předchozích dvou možností, je nutné naplnit podmínku zjištění skutečností jinak odůvodňujících zahájení trestního stíhání (viz § 160 odst. 1 tr. řádu, které se zde však neuplatní, protože k zahájení trestního stíhání dojde až podáním návrhu na potrestání soudu), lze-li očekávat, že podezřelého bude možné ve lhůtě 14 dnů postavit před soud. Tato lhůta běží od sdělení podezření podezřelému a v ní je nutné provést prověřování a státní zástupce, pokud jsou naplněny výše uvedené důvody pro zahájení trestního stíhání, je povinen podat návrh na potrestání soudu. Není možné však počítat s lhůtou pro prodloužení zkráceného přípravného řízení o dalších 10 dnů, která představuje výjimečné rozhodnutí pro vyhledání např. dalších důkazů v rámci již probíhajícího zkráceného přípravného řízení.

Zde je nutné zmínit výkladové stanovisko vydané pod sp.zn.: 3/2002 I., kde je popsán výše uvedený postup v př. naplnění podmínky, že bude možné postavit podezřelého ve lhůtě 14 dnů před soud a alternativní podmínky v případě přistižení při činu nebo bezprostředně poté.¹⁶

Zákonodárce měl v případě zkráceného přípravného řízení v úmyslu zakotvit povinnost provést toto zvláštní přípravné řízení v případech, kdy jsou naplněny podmínky výše uvedené. Je však na úvaze policejního orgánu zvážit, zda jsou jinak naplněny okolnosti odůvodňující zahájení trestního stíhání. V případě ale přistižení při činu nebo bezprostředně poté již tato úvaha výrazně omezena, ba přímo vyloučena, a je zde tak zakotvena obligatornost provedení zkráceného přípravného řízení.¹⁷

Trestní řád dále vymezuje negativně podmínky, za nichž není možné zkrácené přípravné řízení konat nebo v něm pokračovat, a to v § 179f odst. 1, kterými jsou:

- a) *„je dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu, nebo*
- b) *jsou dány důvody pro konání společného řízení o dvou nebo více trestných činech, a alespoň o jednom z nich je třeba konat vyšetřování.“*

¹⁶ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2340-2341.

¹⁷ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2341.

7. Subjekty zkráceného přípravného řízení

Subjekty zkráceného přípravného řízení

Dle § 179a odst. 2 tr. řádu konají zkrácené přípravné řízení policejní orgány uvedené v § 12 odst. 2 tr. řádu, dle kterého se jedná o útvary Policie České republiky dle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, Generální inspekci bezpečnostních sborů dle zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů, a další orgány vyjmenované v již zmíněném § 12 odst. 2 tr. řádu, s výjimkou obligatorního konání zkráceného přípravného řízení státním zástupcem v případech uvedených v § 179a odst. 3 tr. řádu, které koná o trestných činech příslušníků Generální inspekce bezpečnostních sborů, příslušníků Bezpečnostní informační služby, příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace a příslušníků Vojenského zpravodajství anebo Vojenské policie nebo o trestných činech zaměstnanců České republiky, zařazených k výkonu práce v Generální inspekci bezpečnostních sborů. Pokud dojde ke změně právní kvalifikace, a nelze již konat zkrácené přípravné řízení, je nezbytné předat věc ke konání vyšetřování příslušným orgánům, např. již zmíněným orgánům Policie České republiky, či Generální inspekci bezpečnostních sborů či státnímu zástupci, kterému přísluší konat obligatorně zkrácené přípravné řízení. Pokud by k tomuto zjištění dospěl státní zástupce až po skončení zkráceného přípravného řízení ve stádiu rozhodování takového případu, postupuje podle § 160 a násl. tr. řádu, tzn. že zahájí trestní stíhání a koná vyšetřování. Pokud však koná zkrácené přípravné řízení státní zástupce ve výše uvedených případech, nepřichází v úvahu z povahy věci některé instituty v trestním řádu, např. žádost o odstranění průtahů nebo závad v postupu státního zástupce dle § 157a odst. 2 tr. řádu. Je se však možné bránit dle § 12c, 12d, 12e zákona o státním zastupitelství, kde je upraven institut dohledu nad postupem státního zástupce. Pokud by byla potřeba souhlas či povolení státního zástupce k některým úkonům, nepoužila by se tato ustanovení, a úkony by se provedly bez tohoto souhlasu či povolení. Státní zástupce je též oprávněn dožádat policejní orgán o součinnost, která může spočívat např. v opatření či provedení jednotlivého důkazu, předvedení určité osoby, doručení písemnosti.

Tomuto oprávnění na druhé straně odpovídá povinnost policejního orgánu provést úkon urychleně, aby bylo možno dostát lhůty pro skončení zkráceného přípravného řízení.¹⁸

Z dikce výše uvedeného ustanovení vyplývá i možnost konat zkrácené přípravné řízení pro orgány s celostátní působností a Policejní prezidium, která je však z povahy věci spíše výjimečná.¹⁹

~~Postavení a z něj vyplývající oprávnění státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení~~

7.1 Postavení a z něj vyplývající oprávnění státního zástupce ve zkráceném přípravném řízení

Státní zástupce se ve zkráceném přípravném řízení zaměřuje nejprve na to, aby byl policejním orgánem informován o případech, ve kterých se policejní orgán chystá provádět zkrácené přípravné řízení. V této souvislosti posuzuje, zda jsou dány podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení a zda bude policejní orgán schopen dodržet lhůtu stanovenou v § 179b odst. 4 tr. řádu a postavit podezřelého včas před soud. Dále vykonává ve zkráceném přípravném řízení dozor nad zachováním zákonnosti, ale s určitými modifikacemi, které spočívají např. v tom, že státní zástupce může dávat policejnímu orgánu pokyny ke konání či nekonání zkráceného přípravného řízení, dále že se např. nepřibírá konzultant (probíhá pouze prověřování), platí zde zvláštní lhůta pro provedení úkonu pro policejní orgán, která je stanovena tak, aby byla státnímu zástupci 3 dny před tím, než skončí lhůta pro konání zkráceného přípravného řízení, předložena zpráva o výsledku zkráceného přípravného řízení. Stav řízení je zjišťován prostřednictvím informací od policejního orgánu, který prověřuje podezření, zajišťuje pachatele trestného činu a vyhledává důkazy. Státní zástupce má též právo zrušit nezákonné či neodůvodněné rozhodnutí policejního orgánu, pokud se má dále

¹⁸ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2338-2340, 2343-2344.

¹⁹ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2342.

konat zkrácené přípravné řízení, jinak může též policejnímu orgánu nařídit, aby zahájil trestní stíhání nebo mu předat věc k zahájení trestního stíhání.²⁰

Státní zástupce též může vrátit policejnímu orgánu věc k doplnění (viz § 179c odst. 2 písm. g) tr. řádu). Státní zástupce je též oprávněn provést jednotlivý úkon, příp. i celé zkrácené přípravné řízení sám (viz § 174 odst. 2 písm. c) tr. řádu).²¹ V souvislosti se zavedením nového institutu – dohody o vině a trestu může dle § 179b odst. 5 tr. řádu státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení s podezřelým sjednat dohodu o vině a trestu; na podmínky a postup při jejím sjednávání se použije obdobně ustanovení § 175 tr. řádu.

7.2 ~~Podezřelý a jeho práva ve zkráceném přípravném řízení~~ Podezřelý a jeho práva ve zkráceném přípravném řízení

Osoba, proti níž se trestní řízení vede, se ve zkráceném přípravném řízení označuje jako podezřelý. Podezřelým, tedy subjektem zkráceného přípravného řízení se podezřelý stává okamžikem zahájení zkráceného přípravného řízení, tedy sepsáním záznamu o zahájení úkonů zkráceného přípravného řízení či provedením neodkladného či neopakovatelného úkonu. Tento okamžik nelze směřovat se sdělením podezření na počátku prvního výslechu, i když v rámci naplnění podmínky přistižení při činu nebo bezprostředně poté, je žádoucí, aby prvním úkonem ve zkráceném přípravném řízení byl právě okamžik sdělení podezření v rámci prvního výslechu podezřelého. Dle § 179b odst. 2 tr. řádu náleží podezřelému stejná práva jako obviněnému. Podezřelý, který byl zadržen má dle výše citovaného ustanovení právo zvolit si obhájce a radit se s ním bez přítomnosti třetí osoby již v průběhu zadržení.

Vzhledem k tomu, že zkrácené přípravné řízení slouží k vyřešení skutkově jednodušších případů v určité krátké době je třeba na druhé straně zaručit podezřelému veškerá jeho práva, např. má právo na stejnou lhůtu k přípravě na hlavní líčení jako

²⁰ ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2337-2338.

²¹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 555.

obžalovaný a dále např. právo na obhájce, pokud byl zadržen a samozřejmě z dalších důvodů stanovených v § 36 a násl. tr. řádu pro nutnou obhajobu.²²

Dle rozhodnutí Krajského soudu v Praze vydaného pod sp.zn.: 11To 287/2009, pokud je ve věci konáno zkrácené přípravné řízení a podezřelý se nachází ve výkonu trestu odnětí svobody či ve vazbě v jiné trestní věci, musí mít obhájce od počátku úkonů dle trestního řádu, v praxi půjde zejména o záznam o sdělení podezření předcházející vlastního výslechu podezřelého. Výslech podezřelého je pak významný z hlediska stran možnosti samosoudce přechíst výpověď podezřelého v rámci zkráceného přípravného řízení.

Pokud jde o samotný výslech podezřelého, je nezbytné před jeho započítím podezřelého poučit, a to ve stejném rozsahu jako obviněného.²³ Podezřelému je dále nezbytné na počátku jeho prvního výslechu sdělit, ze spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. Podezřelému však nenáleží právo na podání stížnosti do opatření o sdělení podezření, jelikož se jedná o opatření a nikoliv usnesení. Sdělení podezření však může na žádost přezkoumat státní zástupce dle § 157a odst. 1 tr. řádu, který jej pak, pokud shledá nedostatky, může zrušit. Ve sdělení podezření je nutné vymezit skutek, pro který se podezření sděluje, s uvedením místa, času a dalších okolností nezbytných pro sdělení podezření, vždy je nutné vymezit jej tak, aby nemohl být zaměněn s jiným skutkem (totožnost skutku). Dále je nutné uvést, jaký trestný čin je ve skutku spatřován, jeho zákonného pojmenování a odkaz na příslušné ustanovení trestního zákoníku. Těmto náležitostem by mělo odpovídat i případné odůvodnění.²⁴ Pokud jde o průběh výslechu podezřelého, použijí se na něj ustanovení o výslechu obviněného (viz § 91 až 95 tr. řádu). Podezřelý má právo nevypovídat. Pokud se rozhodne vypovídat, má právo před svou výpovědí nahlédnout do svých poznámek, které musí však na výzvu vyslychajícího mu předložit. Dále má dle citovaných ustanovení právo vyjádřit se souvisle ke sdělenému podezření (monologová část), uvádět důkazy na podporu svých tvrzení, které jeho vinu zmírňují či zeslabují. Po skončení souvislého vyjádření podezřelého mohou mu být kladeny otázky, které však

²² ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2335-2336.

²³ ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 555.

²⁴ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 553-554.

nesmí být sugestivní či kapciózní.²⁵ Protokol o výsledku podezřelého lze číst u hlavního líčení ve zjednodušeném řízení před soudem za podmínek uvedených v § 207 odst. 2 tr. řádu a lze ho použít k vydání trestního příkazu (viz § 314d odst. 2 tr. řádu). Pokud se v průběhu zkráceného přípravného řízení zjistí, že podezřelý spáchal ještě další skutky, ve kterých jsou spatřovány trestné činy, je nutné sdělit je podezřelému jako nové podezření. Dále je nezbytné informovat podezřelého o změně právní kvalifikace, zvláště ve vztahu k tomu, zda bude možné ve zkráceném přípravném řízení pokračovat či nikoliv. Orgány činné v trestním řízení mají pak dále povinnost doručit opis záznamu o sdělení podezření podezřelému, jeho obhájci, tak i do 48 hodin státnímu zástupci.²⁶

Trestní řád nestanoví povinnost policejnímu orgánu předložit spis po skončení prověřování k prostudování podezřelému a jeho obhájci, je však možné umožnit jim nahlédnout do spisu podle obecných ustanovení (viz § 65 tr. řádu).²⁷ Podstatou také je, že v souvislosti se zkráceným přípravným řízením nejsou spojeny v zásadě podmínky nutné obhajoby a pokud podezřelý chce mít obhájce, musí si ho zvolit. Toto vyplývá z pojmu obviněný (ve spojení s § 160 odst. 1 tr. řádu) použitého v § 36 tr. řádu, kdy obviněný musí mít obhájce již v přípravném řízení. Není zde však dostatečně definováno, ve kterém úseku přípravného řízení musí mít obviněný obhájce.²⁸ De lege ferenda by bylo vhodné zpřesnit nejasnou terminologii a uvést do souladu institut nutné obhajoby a zkráceného přípravného řízení a stanovit tak jasnou hranici, od kdy počínají důsledky nutné obhajoby v rámci přípravného řízení.

Až tehdy, když je podezřelý zadržený (§ 76 odst. 6 tr. řádu) a je předán s návrhem na potrestání soudu, nastávají podmínky nutné obhajoby v případě, že je dále konáno hlavní líčení ve zjednodušeném řízení. Tehdy je podezřelému ustanoven obhájce, který když přebírá obhajobu, tak se logicky musí na ni připravit, a to i studiem spisu (viz rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 51/2013).

---

²⁵ ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 556.

²⁶ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 553-554.

²⁷ ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 555.

²⁸ VANTUCH, P. *K obhajobě podezřelého zadrženého policejním orgánem*. *Trestní právo*, 2013, č. 2, s. 13.

7.3 Účast obhájce ve zkráceném přípravném řízení ~~Účast obhájce ve zkráceném přípravném řízení~~

V návaznosti na výše uvedené je třeba uvést souvislost s institutem nutné obhajoby ve smyslu ust. § 179b odst. 2 tr. řádu, kdy podezřelému je nutné stanovit přiměřenou lhůtu ke zvolení obhájce a pokud podezřelý tak neučiní, zajistit, aby mu byl obhájce ustanoven, a to již v době, kdy je zjevné, že podezřelý nebude ze zadržení propuštěn, ale současně bude ve lhůtě 48 hodin předán spolu s návrhem na potrestání soudu k provedení zjednodušeného řízení. Orgány činné v trestním řízení tedy mají povinnost zajistit obhájce podezřelému již po dobu provádění úkonů ve zkráceném přípravném řízení, což je významné zejména u výsledku podezřelého (viz usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 6 Tdo 1248/2009) a dále již jen pro samotného podezřelého je příznivější přítomnost advokáta, kdy má možnost poradit se s ním o případné trestné činnosti, pro niž byl zadržen a vytváří to zároveň určitý pocit jistoty, kdy podezřelý ví, co se s ním děje v průběhu jednotlivých úkonů, kdy je např. chvíli v cele předběžného zadržení a pak je veden na výslech. Kdyby tam advokát nebyl, tak by například podezřelý nevěděl, že teprve účelem postupu před zahájením trestního stíhání je snaha zjistit dostatečné množství podkladů pro to, zda bude možné rozhodnout o zahájení trestního stíhání nebo zda dojde k odložení nebo jinému vyřízení věci dle § 159a tr. řádu či dočasnému odložení trestního stíhání dle § 159b tr. řádu. Nepřítomnost advokáta při výslechu může mít též vliv na to, zda podezřelý bude vypovídat, či nikoliv a tím pádem i k případnému propuštění ze zadržení. Často dochází také k tomu, že v protokolu o zadržení jsou uvedeny pouze stručné důvody pro zahájení trestního stíhání, které mohou být mnohdy nepřesvědčivé či neodůvodněné, proti kterým však není možné podat stížnost, i zde je možné spatřovat přínos advokáta pro podezřelého, který mu sdělí, proti kterým rozhodnutím je možné se bránit. Díky advokátovi též podezřelý ví, že svojí výpovědí při výslechu může vyvrátit předmětné podezření, které plyne z protokolu o zadržení, a následně tedy může dojít i k propuštění podezřelého ze zadržení a nedojde třeba ani k zahájení trestního stíhání sdělením obvinění ani k následnému vzetí do vazby. Pokud by podezřelý odmítl vypovídat po svém obvinění,

je vyloučeno použití protokolu o zadržení podezřelé osoby jako důkazu, jelikož tehdy ještě nebyl podezřelý seznámen s podstatou obvinění.

Zadržený podezřelý pak může být stíhán na svobodě. Přítomnost advokáta tak působí na podezřelého příznivěji, kdy snáze může odvrátit pocit, že jeho vazební trestní stíhání je neodvratné.²⁹ V této souvislosti je možné uvést i rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích vydané pod sp.zn.: 3 To 190/2002, dle kterého je nutné ustanovení § 67 a § 68 tr. řádu, o důvodech vazby a podmínkách pro vzetí do vazby nutno vykládat i s ohledem na povinnost orgánů činných v trestním řízení propustit obviněného z vazby na svobodu v případě, kdy je zjevné, že vzhledem k osobě pachatele a k okolnostem případu trestní stíhání nepovede k uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody (viz § 72 odst. 2 písm. b) tr. řádu). To znamená, že obviněný nemůže být vzat do vazby ve věci, ve které je takový závěr nutno učinit s přihlédnutím k získaným informacím již v tomto stádiu rozhodování o vazbě. Toto rozhodování se promítá i ve zkráceném přípravném řízení, když státní zástupce předává zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu. Materiály k takovému rozhodování jsou pak zpravidla obsaženy ve spise, ze kterých je možné usoudit, jaký trest podezřelému reálně hrozí.

V této souvislosti je třeba zmínit dále usnesení Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 60/2013, dle kterého je dán důvod nutné obhajoby u obviněného, který byl zadržen a proti kterému bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, až u hlavního líčení konaného ve zjednodušeném řízení. Pokud byl obviněný, který byl zadržen a proti kterému bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, předán soudu s návrhem na potrestání a soud rozhoduje o jeho vzetí do vazby ve vazebním zasedání, musí být obviněný poučen o právu si obhájce zvolit, nemusí ho však v této fázi mít. Funkce obhájce ve zkráceném přípravném řízení spočívá převážně v účasti na výslechu podezřelého.

V návaznosti na výše uvedené lze uvést dále rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 51/2013, dle kterého nelze ustanovenému obhájci ve věci, kde se konalo zkrácené přípravné řízení, přiznat jako samostatný úkon právní služby studium spisu s odkazem na § 11 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, jelikož toto ustanovení se vztahuje pouze na vyšetřování, ke kterému

---

²⁹ VANTUCH, P. K obhajobě podezřelého zadrženého policejním orgánem. Trestní právo, 2013, č. 2, s. 13, 15-17.

však ve zkráceném přípravném řízení nedochází. Tomu odpovídá dále i skutečnost, že po skončení zkráceného přípravného řízení státní zástupce podá soudu návrh na potrestání, a to bez toho, [aniž](#) by musela být podezřelému dána možnost prostudovat spis. Studium spisu je tedy nutno brát jako součást prvního úkonu – první porady s klientem včetně převzetí a přípravy obhajoby dle § 11 odst. 1 písm. b) výše citované vyhlášky. Pokud jde o řízení před soudem, zde může být tento úkon přiznán tehdy, pokud je spisový materiál obsáhlý a přes konané zkrácené přípravné řízení se jedná o věc složitou.

Z důvodu krátké lhůty, v rámci níž je nutné zkrácené přípravné řízení provést a skončit, přísluší obhájci pouze omezený prostor pro výkon obhajoby, jelikož dokazování jako takové se provádí po zahájení trestního stíhání v průběhu vyšetřování. Dokazování se u zkráceného přípravného řízení provádí až v řízení před samosoudcem ve zjednodušeném řízení, kde již může obviněný a jeho obhájce uplatnit veškerá svá procesní práva ve větším rozsahu.³⁰ Podezřelému náleží též právo na bezplatnou obhajobu podle § 33 odst. 2 tr. řádu. Podezřelému náleží též právo na náležité poučení a orgány činné v trestním řízení mají povinnost poskytnout mu plnou možnost k uplatnění jeho práv. Zvláštní úprava platí v případě mladistvých podle § 42 odst. 2 písm. a) zákona o soudnictví ve věcech mládeže, kdy mladistvý musí mít advokáta již od okamžiku, kdy jsou proti němu učiněny úkony nebo provedena opatření podle výše citovaného zákona, byť by nedošlo k zadržení.³¹

Toto vyplývá i z rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaného pod sp.zn.: 8 Tdo 583/2009, dle kterého je dále konstatováno, že opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže nebo úkony podle trestního řádu zakládají důvod nutné obhajoby jen tehdy, jestliže jsou prováděny proti mladistvému jako osobě, proti níž se řízení vede, tedy v rámci prověřování jako proti podezřelému, např. zadržení mladistvého podezřelého podle § 158 odst. 3 písm. d) tr. řádu nebo výsledků podezřelého ve zkráceném přípravném řízení podle § 179b odst. 3 tr. řádu, ale i zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 tr. řádu. Za úkony vedené proti mladistvému v uvedeném smyslu proto nelze pokládat úkony konané v rámci trestního řádu, ale prováděné ve vztahu k jiným osobám.

³⁰ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 558.

³¹ ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 556.

Dřívější rozhodnutí – judikatura byla jiného názoru, a to, že mladistvý musí mít obhájce v rámci zkráceného přípravného řízení až od doručení návrhu na potrestání soudu (viz rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 4 To 151/2002).

8. Lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení

Lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení

Dle § 179b odst. 4 tr. řádu musí být zkrácené přípravné řízení skončeno nejpozději do dvou týdnů ode dne, kdy policejní orgán sdělil podezřelému, že spáchání jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. K tomuto ustanovení lze uvést, že lhůta 14 dnů běží od sdělení podezření a nikoliv od přijetí trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání, proto i po zjištění pachatele po delší době je možné zkrácené přípravné řízení konat a docílit tím rychlejšího postupu ve věci.

Dřívější rozhodnutí soudů byla však jiného názoru, např. v usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích vydaném pod sp.zn.: 23 To 1067/2004 bylo řečeno, že lhůta 2 týdnů, ve které musí být skončeno zkrácené přípravné řízení, běží od jiného podnětu k trestnímu stíhání, kterým může být i zjištění policejního orgánu, že jednání, dříve posuzované jako přestupek, vykazuje znaky trestného činu.

V této souvislosti lze uvést též stanovisko JUDr. Vladislava Tuzara, soudce Okresního soudu v Mladé Boleslavi, které se vrací k dříve zavedenému ustanovení o tom, že lhůta 14 dnů běží od přijetí trestního oznámení či jiného podnětu k trestnímu stíhání. Odůvodňuje to tím, že zavedením běhu výše uvedené lhůty od sdělení podezření novelou provedenou zákonem č. 274/2008 Sb., proběhne mnohem delší doba od spáchání trestného činu, než dojde k samotnému uložení trestu. Tím se otevírá sice větší prostor pro prošetřování orgány činnými v trestním řízení, ale na druhé straně nedochází k účinné represí spočívající v brzkém odsouzení pachatele trestného činu, která je smyslem zavedení zkráceného přípravného řízení.³² S tímto stanoviskem se ztotožňují a de lege ferenda bych navrhovala navrácení původního ustanovení určujícího běh 14denní lhůty od přijetí trestního oznámení či jiného podnětu k trestnímu stíhání.

Vývoj a rozbor v judikatuře lze shledat i pokud jde např. o posuzování otázky přičetnosti v rámci zkráceného přípravného řízení. Dle usnesení Městského soudu v Praze vydaného pod sp.zn.: 5To 109/2002 je i otázka přičetnosti v rámci zkráceného

---

³² TUZAR, V. Jak krátké je zkrácené přípravné řízení? Trestní právo, 2011, č. 4, s. 14

přípravného řízení základní skutečnosti důležitou pro rozhodnutí o vině. Pokud nelze ve lhůtě výše uvedené příp. ve lhůtě prodloužené zajistit vyhotovení znaleckého posudku, nejsou dány podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení a je nutno návrh na potrestání odmítnout. Dle usnesení Krajského soudu v Brně vydaného pod sp.zn.: 4To 116/2002, pokud se vyskytnou důvodné pochybnosti ohledně přičetnosti obviněného, pak je nutno tuto okolnost prošetřit již v průběhu přípravného řízení. Tehdy pak nejsou dány podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení a ve věci je nutno konat vyšetřování.

V této lhůtě musí být také učiněno rozhodnutí v rámci skončení zkráceného přípravného řízení. Pokud to není možné, je přiznáno státnímu zástupci výjimečné právo rozhodnout o prodloužení lhůty o dalších 10 dnů, v případě sjednávání dohody o vině a trestu nejvýše o 30 dnů, příp. stanovit kratší lhůtu. K tomuto prodloužení může z dílky zákona dojít pouze jednou.

Dle § 179f odst. 2 tr. řádu má dále státní zástupce možnost nařídít policejnímu orgánu, který dosud vedl zkrácené přípravné řízení, aby zahájil trestní stíhání a dále postupoval podle ustanovení hlavy desáté – pokud není naděje, že zkrácené přípravné řízení bude možné skončit ve stanovené lhůtě vůbec, zároveň je zde stanovena možnost, aby toto navazující trestní stíhání vedl i orgán, který předtím konal zkrácené přípravné řízení v rámci zachování kontinuity vyšetřování a rychlosti procesu; nebo mu uložit, aby věc byla předložena policejnímu orgánu uvedenému v § 161 odst. 2 tr. řádu k zahájení trestního stíhání; státní zástupce tak postupuje vždy, je-li dán některý z důvodů nemožnosti konání zkráceného přípravného řízení a dále pokud lze předpokládat důkazní komplikace, náročnější vyšetřovací úkony.³³

8.1 „Super-rychlé řízení“ „Super-rychlé řízení“

Určitou zvláštností v rámci zkráceného přípravného řízení je možnost policejního orgánu zadržet podezřelého a ve lhůtě 48 hodin ho vyslechnout, vyhledat důkazy a předat jej i se spisovým materiálem k rozhodnutí státnímu zástupci, ten v této výše uvedený lhůtě pak musí, pokud jsou odůvodněny všechny trestněprávní relevantní

³³ ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 556-557.

skutečnosti, podat návrh na potrestání zadrženého podezřelého soudu. Soud pak rozhoduje ve lhůtě 24 hodin od předání obviněného, kdy musí obviněného vyslechnout, rozhodnout příp. o vazbě, a dále i o vině a trestu. Toto rychlé řízení se využívá např. u osob bez stálého bydliště či u cizinců, u kterých hrozí, že opustí území České republiky.³⁴

Obdobně je toto super-rychlé řízení zakotveno i ve slovenském trestním řádu. Pro použití tohoto institutu je nutné splnit několik podmínek. První z nich je, že se jedná o přečin (horní hranice trestu odnětí svobody je do 3 let). Další podmínkou je, že osoba byla zadržena při spáchání trestného činu nebo bezprostředně po jeho spáchání – při útěku z místa činu, a nebyla propuštěna na svobodu. Jistou odlišností je pak podmínka pro vyřízení věci touto formou, kdy je nezbytné, aby prokurátor podal návrh soudu na vzetí obviněného do vazby. O tomto návrhu následně rozhodne soud, který současně určí termín konání hlavního líčení, zpravidla v maximální lhůtě 15 dnů od podání obžaloby, pokud však věc nevyřídí jinak, např. formou trestního příkazu.³⁵

---

³⁴ [online] 2014 [cit. 2014-10-29] Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/zkracene-prijpravne-rizeni-a-zjednodusene-rizeni-pred-soudem>

³⁵ [online] 2014 [cit. 2014-10-30] Dostupné z: http://www.ok.cz/iksp/docs/aidp_080605f.doc

9. Vyřízení věci ve zkráceném přípravném řízení

~~Vyřízení věci ve zkráceném přípravném řízení~~

Dle § 179c odst. 1 tr. řádu může policejní orgán po skončení zkráceného přípravného řízení rozhodnout o odložení věci usnesením, a to pokud nejde ve věci o podezření z trestného činu, za tím účelem může policejní orgán odevzdat věc příslušnému orgánu k projednání přestupku nebo jiného správního deliktu či odevzdat věc jinému orgánu ke kázeňskému či kárnému projednání (viz § 159a odst. 1 písm. a), b) tr. řádu). Dále může policejní orgán před zahájením trestního stíhání věc usnesením odložit, pokud je trestní stíhání nepřipustné ve smyslu ustanovení § 11 tr. řádu (viz § 159a odst. 2 tr. řádu). Dle § 159a odst. 3 tr. řádu může policejní orgán věc usnesením odložit, pokud není trestní stíhání účelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2 písm. a) nebo b) tr. řádu. Dle § 159a odst. 5 tr. řádu může policejní orgán věc dále odložit tehdy, pokud se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání (viz § 160 tr. řádu). Pokud pominou důvody pro odložení věci, zahájí výše uvedený orgán činný v trestním řízení stíhání.

Pokud policejní orgán nerozhodne dle výše uvedeného, vypracuje a předloží státnímu zástupci stručnou zprávu o výsledku zkráceného přípravného řízení, ve které uvede, jaký trestný čin je spatřován ve skutku a jaké důkazy, jež lze provést před soudem, podezření odůvodňují. Ke zprávě připojí dále policejní orgán všechny písemnosti a věci nashromážděné v průběhu zkráceného přípravného řízení (viz § 179c odst. 1 tr. řádu). Ve zprávě v praxi policejní orgán často zahrne konkrétní návrh určitého postupu, který na základě dosavadních výsledků ve zkráceném přípravném řízení připadá v úvahu (návrh na potrestání zpravidla, v úvahu mohou však přicházet i některé druhy odklonů, viz níže).

Dle § 179c odst. 2 tr. řádu může státní zástupce, kterému byl doručen návrh policejního orgánu podle odstavce 1 výše uvedeného ustanovení, nebo který sám provedl zkrácené přípravné řízení:

1. podat soudu návrh na potrestání, shledá-li, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud,

- ~~1.2.~~ podat soudu návrh na schválení dohody o vině a trestu, přičemž použije obdobně ustanovení § 175b tr. řádu,
  - ~~1.3.~~ věc odložit, nejde-li ve věci o podezření z trestného činu,
  - ~~1.4.~~ odevzdat věc příslušnému orgánu k projednání přestupku,
  - ~~1.5.~~ odevzdat věc jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání,
  - ~~1.6.~~ věc odložit, jestliže je trestní stíhání nepřípustné podle § 11 tr. řádu,
  - ~~1.7.~~ věc odložit, rozhodl-li o schválení narovnání, přičemž použije obdobně ustanovení § 309 tr. řádu,
  - ~~1.8.~~ věc podmíněně odložit podle § 179g tr. řádu,
  - ~~1.9.~~ věc může odložit též, jestliže je trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2 tr. řádu, nebo
10. opatřením vrátit věc policejnímu orgánu, je-li v rámci zkráceného přípravného řízení třeba provést další úkon.

Ad 1) Pokud státní zástupce shledá, že výsledky zkráceného přípravného řízení odůvodňují postavení podezřelého před soud, podá soudu návrh na potrestání. Návrh na potrestání obsahuje stejné náležitosti jako obžaloba s výjimkou odůvodnění (viz § 179d odst. 1 tr. řádu). Tato úprava přispívá k rychlosti a jednoduchosti řízení, na druhé straně však může dojít ke kolizi se základními právy obviněného dle čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Dle usnesení Krajského soudu v Hradci Králové vydaného pod sp.zn.: 13To 109/2003, pokud dojde ke spojení obžaloby a návrhu na potrestání ke společnému projednání a rozhodnutí nelze již konat zjednodušené řízení, tím pádem nelze ani číst výpověď podezřelého dle § 314d odst. 2 tr. řádu a nemohou být dodrženy ani podmínky pro konání hlavního líčení v nepřítomnosti obžalovaného, neboť podání návrhu na potrestání předcházelo zkrácené přípravné řízení a obžalovaný tudíž nebyl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování dle § 166 odst. 1 tr. řádu ve spojení s § 202 odst. 2 písm. b) tr. řádu.

Opět je zde stanovena povinnost pro státního zástupce, k předmětnému návrhu na potrestání připojit veškeré písemnosti a další přílohy, které mají význam pro soudní řízení a další rozhodnutí (viz § 179d odst. 2 tr. řádu).

Dle § 179d odst. 3 tr. řádu je nově zakotvena povinnost státního zástupce vyrozumět o podání návrhu na potrestání advokáta bez odkladu ministra spravedlnosti a předsedu Komory.

Doručení návrhu na potrestání soudu má své důsledky:

Dle usnesení Nejvyššího soudu vydaným pod sp.zn. 8 Tdo 797/2010 dochází v tomto speciálním řízení tímto okamžikem i k přerušení běhu promlčecí lhůty. Pokud by šlo o standardní přípravné řízení, ve kterém by bylo zahájeno trestní stíhání, došlo by k přerušení běhu promlčecí doby od okamžiku zahájení trestního stíhání.

Zde je nezbytné zmínit i rozsudek Krajského soudu v Brně vydaný pod sp.zn.: 10 To 230/2006, dle kterého v případě, že podezřelý pokračuje v jednání, pro které mu bylo sděleno podezření, i po doručení návrhu na potrestání soudu, posuzuje se takové jednání od doručení návrhu na potrestání soudu jako nový skutek (např. v př. trvajících trestného činu zanedbání povinné výživy). Doručení podání návrhu na potrestání soudu tak tvoří předěl, od kterého se další jednání posuzuje jako samostatný skutek.

V návaznosti na výše uvedené je nezbytné zmínit dále usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 8 Tdo 818/2012, dle kterého doručení návrhu na potrestání soudu se z podezřelého stává obviněný. Skutkem vymezeným v návrhu na potrestání je pak soud v rámci zachování totožnosti skutku vázán.

Ad 2) Dohoda o vině a trestu představuje nový institut, který byl zakotven novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 193/2012 Sb., jehož podstatou je uzavření dohody o vině a trestu mezi obviněným a státním zástupcem, kdy obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán a spolu se státním zástupcem je pak ujednána sankce za tento trestný čin. Obviněný se uzavřením této dohody vzdává práva na projednání věci v řízení před soudem a dále práva podat odvolání do odsuzujícího rozsudku (kterým byla schválena dohoda o vině a trestu) a tím dochází k určitému zjednodušení dokazování na straně státního zástupce. Pokud by však nebyla tato dohoda doslova pojata do rozsudku, mají strany právo podat proti tomuto rozsudku odvolání (viz § 245 odst. 1 tr. řádu). Na druhou stranu je výhodou pro obviněného mírnější trest v porovnání s trestem, který by mu jinak byl uložen.³⁶

Tento odklon, můžeme říci, potlačuje určité základní zásady trestního řízení, jako např. zásadu presumpce nevin, jelikož dohoda o vině a trestu nepožaduje doznání

---

³⁶ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 548.

vinu, ale pouze prohlášení obviněného o spáchání skutku, pro který je stíhán. K nabytí právní moci této dohody dojde až když soud schválí tuto dohodu odsuzujícím rozsudkem, který posléze nabyde právní moci.

Pokud jde o zásadu materiální pravdy, zde dohoda o vině a trestu působí protichůdně tak, že obviněný v případě dohody o vině a trestu pouze prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a toto prohlášení je pak následně podkladem pro rozhodnutí, nikoliv zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

V případě zásady vyhledávací, můžeme říci, že v návaznosti na výše uvedenou zásadu materiální pravdy působí dohoda o vině a trestu opět protichůdně, jelikož podklad pro rozhodnutí je schválen v podobě dohody mezi obviněným a státním zástupcem, ke které dojde tehdy, když obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán a státní zástupce považuje toto prohlášení za věrohodné a za takové, o kterém není nutné mít pochybnosti. Orgány činné v trestním řízení tedy nevyhledávají důkazy v pravém slova smyslu.³⁷

Jistou výhodou a důvodem pro zavedení dohody o vině a trestu do trestního řádu má být zajištění práva obviněného na spravedlivý proces dle článku 6 Evropské Úmluvy o lidských právech a základních svobodách ve smyslu projednání trestní věci v přiměřené lhůtě.³⁸

Podmínkami pro uzavření dohody o vině a trestu tak jsou dle § 175a odst. 1, 3 tr. řádu:

a) výsledky vyšetřování dostatečně odůvodňují závěr o tom, že se skutek stal, že tento skutek je trestným činem a že jej spáchal obviněný,

a) b) _____ obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán, pokud na základě dosud opatřených důkazů a dalších výsledků přípravného řízení nejsou důvodné pochybnosti o pravdivosti jeho prohlášení.

Dohoda o vině a trestu je rozhodnutím sui generis jako např. obžaloba, příkaz k domovní prohlídce aj. To znamená, že se jedná o rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, které má zvláštní formu odlišnou od rozsudku, usnesení či trestního příkazu a které se uplatňuje v zákonem stanovených případech³⁹ Dohodu o vině a trestu

³⁷ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 145, 158, 162, 230.

³⁸ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 547-548.

³⁹ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, 83-84 s.

nelze uzavřít dle § 175a odst. 8 tr. řádu, pokud se jedná o řízení o zvlášť závažném zločinu či řízení proti uprchlému). Dle § 63 zákona o soudnictví ve věcech mládeže nelze uzavřít dohodu o vině a trestu s mladistvým, který ještě nedovrší osmnáctý rok věku.

Dle § 175a odst. 6 tr. řádu spadá mezi náležitosti této dohody:

1. označení státního zástupce, obviněného a poškozeného za podmínek stanovených zákonem,
- ~~1.2.~~ datum a místo sepsání dohody o vině a trestu,
- ~~1.3.~~ popis skutku, pro který je obviněný stíhán, popsany s další skutečností a takovým způsobem, aby nebylo možné zaměnit jej s jiným skutkem,
- ~~1.4.~~ označení trestného činu, a to jeho zákonným pojmenováním, uvedením příslušného ustanovení ze zákona a všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu,
- ~~1.5.~~ prohlášení obviněného, že spáchal skutek, pro který je stíhán a který je předmětem sjednané dohody o vině a trestu,
- ~~1.6.~~ přípustný druh a výměra a způsob výkonu trestu včetně délky zkušební doby a další podrobnosti blíže vymezené v zákoně,
- ~~1.7.~~ rozsah a způsob náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení,
- ~~1.8.~~ ochranné opatření, přichází-li v úvahu a je-li dohodnuto,
- ~~1.9.~~ podpis státního zástupce, obviněného a obhájce a poškozeného za podmínek stanovených zákonem.

Pokud dojde ke sjednání dohody o vině a trestu, podá státní zástupce návrh soudu na schválení dohody o vině a trestu (viz § 175b odst. 1 tr. řádu) a zašle opis této dohody obviněnému, jeho obhájci a poškozenému. Pokud k uzavření dohody o vině a trestu nedojde, učiní státní zástupce záznam do protokolu. Dle § 175a odst. 7 tr. řádu se k prohlášení obviněného o spáchání skutku nepřihlíží v dalším řízení. Iniciativa v případě sjednání dohody o vině a trestu je možná u obou stran, tedy u státního zástupce, tak i u obviněného, kterému nic nehrozí, pokud nedojde přesto ke sjednání dohody o vině a trestu (viz § 175a odst. 7 tr. řádu). Je zde tedy dobrovolnost na obou stranách. Pokud tedy např. obviněný nechce uzavřít dohodu o vině a trestu a rozhodne

← Naformátováno: Odrážky a číslování

se nevytvídat, je to jeho právo, do kterého nesmí být zasahováno. V souvislosti s tím pak nemůže dojít k uzavření dohody o vině a trestu, jelikož podmínkou pro uzavření této dohody je prohlášení obviněného o tom, že spáchal skutek, pro který je stíhán.⁴⁰

Soud následně postupuje v intencích § 314o a násl. tr. řádu a schválí výše uvedenou dohodu odsuzujícím rozsudkem, aniž by jinak prováděl dokazování. Pokud to však považuje za potřebné, může vyslechnout obviněného a opatřit si vysvětlení.

K bodům 3) až 6) odkazují na zákonná ustanovení postačující k jejich výkladu.

Ad 7) Narovnání je jedním z odklonů v rámci trestního řízení. Odklonem se rozumí nestandardní vyřízení věci, jehož účelem je rychlejší a efektivnější vyřízení věci, které nevyžadují rozsáhlého dokazování v řízení před soudem – v hlavním líčení, pokud se jedná o skutkově a právně jednodušší případ nižší závažnosti, který spáchala osoba dříve netrestána, která tímto vybočila ze svého jinak řádného života. Obviněným je zde nabídnuta možnost mírnějšího vyřízení věci než u standardního řízení. Důvodem přijetí těchto institutů do trestního řádu dále byla snaha řešit problém spojený s nárůstem kriminality a zajistit tak lepší flexibilnější výkon justice.⁴¹

Dalším výhodou odklonu je např. aktivnější participace poškozeného na výkonu trestní spravedlnosti a tím pádem i snazší cesta k dosažení určité satisfakce po spáchaném činu. Odklony též představují vhodnou možnost řešení v případech bagatelních případů a tím vytvářejí určitou diferenciaci trestní odpovědnosti.⁴²

Podmínky pro užití institutu narovnání jsou uvedeny v § 309 odst. 1 tr. řádu a jsou jimi:

1) musí se jednat o přečin, který je definovaný v § 14 odst. 2 tr. zákoníku, kterým se rozumí nedbalostní trestný čin a ten úmyslný trestný čin, na něž zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let,

2) obviněný a poškozený musí souhlasit s takovýmto postupem,

3) obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán, a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě,

⁴⁰ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 550, 552.

⁴¹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 1265-1266.

⁴² ŠČERBA, F. Odklon jako sankční opatření. *Trestněprávní Revue*, 2009, č.2, s. 33.

4) obviněný uhradí poškozenému škodu nebo učiní jiné potřebné úkony k její úhradě, příp. jinak odčiní újmu vzniklou přečinem,

5) obviněný vydá bezdůvodné obohacení získané přečinem nebo učiní jiná vhodná opatření k jeho vydání, a

6) obviněný složí na účet soudu nebo v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu,

7) soud a v přípravném řízení státní zástupce považuje takový způsob vyřízení věci za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.

U narovnání je kromě účelu zrychlení a zefektivnění výkonu justice shledáván i aspekt resocializačního a výchovného účinku na pachatele trestného činu a to prostřednictvím nevydání stigmatizujícího rozhodnutí o vině.

Tento odklon se užívá v situaci, kdy by byl pravděpodobně jinak uložen trest nespojený s odnětím svobody nebo podmíněný trest odnětí svobody a obviněný by se ve zkušební době podmíněného odsouzení s vysokou pravděpodobností osvědčil.

Smyslem narovnání je dále urovnání vztahu pachatele trestného činu a oběti tohoto trestného činu a i následné odčiněné způsobené újmy. Pachateli se na jedné straně nabídne možnost vyřešení věci jednodušším způsobem a na druhé straně je od něj požadován aktivní přístup řešení nastalé situace a snaha o to uvědomit si, co způsobil, jaké následky mělo jeho jednání a jak může tyto následky odčinit.

Z těchto důvodů zákon dovoluje upustit od represivního charakteru trestu a stigmatizujícího rozhodnutí o vině a trestu ve prospěch výchovného, resocializačního a preventivního účinku, kdy je více zohledňován zájem na tom, aby poškozený dosáhl jistého zadostiučinění a byly opět narovnány vztahy mezi pachatelem a obětí trestného činu.⁴³

Dle § 310 odst. 1 tr. řádu musí být obviněný a poškozený před rozhodnutím o schválení narovnání vyslechnuti zejména k způsobu a okolnostem uzavření dohody o

⁴³ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 1266-1267.

narovnání, zda byla tato dohoda uzavřena dobrovolně a zda souhlasí se schválením narovnání. Obviněného je třeba dále vyslechnout, zda rozumí obsahu obvinění a zda si je vědom důsledků schválení narovnání. Součástí výsledku je i výše uvedené prohlášení o spáchání skutku, pro který je stíhán. Důraz je kladen zvláště na poučení obviněného i poškozeného o podstatě narovnání dle § 310 odst. 2 tr. řádu.

Při tomto výsledku mají zvláštní úlohu mediátoři, tedy pracovníci Probační a mediační služby (viz zákon č. 257/2000 Sb. o Probační a Mediační službě). Pod pojmem mediace se dle § 2 odst. 2 výše citovaného zákona rozumí mimosoudní zprostředkování za účelem řešení sporu mezi obviněným a poškozeným a činnost směřující k urovnání konfliktního stavu vykonávaná v souvislosti s trestním řízením. Mediaci lze provádět pouze s výslovným souhlasem obviněného a poškozeného.

Metodický standard činnosti Probační a mediační služby ČR z roku 2003 rozpracovává tuto zákonnou definici a říká, že mediace znamená alternativní metodu řešení konfliktů, při které je využita činnost třetí nestranné osoby – mediátora. Vztah k oběma stranám mediace je vyvážený, není zvýhodňována ani jedna z nich na úkor druhé. Mediátor je odborníkem na efektivní vyjednávání. Jeho činnost spočívá ve snaze urovnat spor mezi stranami a nalezení řešení přijatelného pro obě strany. Mediátorovým úkolem pak je řídit proces jednání, vytvářet podmínky pro vzájemné porozumění účastníků. Mediátor spor neposuzuje, nerozhoduje ani o formě jeho řešení.

Při mediaci je dán oběma stranám prostor k vyjádření svých pocitů, názorů, potřeb a zájmů v rámci daného trestního případu.

Cílem mediace je pak zmírnit následky trestného činu u poškozeného a snaha motivovat obviněného k uvědomění si důsledků svého činu a k převzetí odpovědnosti za škodu.

Mediační jednání pak může vyústit ve společnou dohodu obviněného a poškozeného, na základě které má být urovnán konflikt a stanovena výše a způsob náhrady škody. Tato dohoda pak slouží jako podklad pro rozhodování státního zástupce nebo soudce.⁴⁴

Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu vydaného pod sp.zn.: 4 Tz 156/2003 nelze institut narovnání užít, pokud dojde ke spáchání trestného činu, při němž nebyl nikdo poškozen, protože zde není osoba poškozeného, která by jinak s narovnáním musela

⁴⁴ ROZUM, J., a kol.: *Uplatnění mediace v systému trestní justice I.*, Institut pro kriminologii. Praha, 2009, s. 12-13.

vyslovit souhlas a také by musela převzít od obviněného příslušné odškodnění, i kdyby ostatní podmínky dané zákonem splněny byly. Toto je jeden z rozdílů mezi narovnáním a podmíněným zastavením trestního stíhání (příp. podmíněným odložením podání návrhu na potrestání ve zkráceném přípravném řízení), kde toto lze, i když spáchaným trestným činem škoda nevznikla.

Další rozdíl je dle článku Martina Kloubka spatřován v tom, že u narovnání je trestní věc pravomocně skončena (viz také § 311 tr. řádu), neukládá se zkušební doba a omezení, ale na druhé straně se ukládá povinnost složit na účet soudu (vedle náhrady škody) peněžitou částku určenou konkrétnímu adresátovi k obecně prospěšným účelům, přičemž tato částka nesmí být zcela zjevně nepřiměřená závažnosti trestného činu.

Dle výše uvedeného článku je nutné též říci, že práva poškozeného nenáleží právnímu nástupci, tedy tomu, na koho pouze přešel nárok na základě právního titulu, ale tomu, kdo byl přímo poškozen (viz též § 310a tr. řádu).⁴⁵

Ad 8) Státní zástupce může též věc podmíněně odložit, pokud jsou splněny podmínky uvedené v § 179g odst. 1 tr. řádu, kterými jsou:

a) podezřelý se k činu doznal,

a)b) _____ nahradil škodu nebo s poškozeným uzavřel dohodu o její náhradě, nebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,

a)c) _____ vydal bezdůvodné obohacení, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání,

a)d) _____ s podmíněným odložením podání návrhu na potrestání vyslovil souhlas, a

a)e) _____ vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

V § 179g odst. 2 jsou pak stanoveny další doplňující podmínky k odst. 1 cit. ustanovení, pakliže je to odůvodněno povahou a závažností spáchaného trestného činu, okolnostmi spáchání trestného činu anebo poměry podezřelého, a:

a) podezřelý se zaváže, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil trestného činu, nebo

⁴⁵ KLOUBEK, M. *Narovnání v trestním řízení*. Hlásí se policie, 2003, č. 2, s. 10.

a)b) _____ složí na účet státního zastupitelství peněžitou částku určenou státnímu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti trestného činu,

a)c) _____ a vzhledem k osobě podezřelého, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Jedná se tedy o zákonem stanovený postup, kdy při splnění podmínek, je možné věc vyřídit vydáním mezitímního rozhodnutí a pokud dojde ke splnění podmínek ze strany podezřelého, je možné tak ukončit věc bez podání návrhu na potrestání soudu a zahájení trestního stíhání.⁴⁶

Zde můžeme vidět konstrukci odklonu jako procesního protějšku trestu, kdy odklon je spojen s výchovným působením na pachatele trestného činu. Toto výchovné působení je pak realizováno prostřednictvím prvků sankčního charakteru, které mohou nastoupit buď po rozhodnutí o odklonu, anebo jsou podmínkou pro jeho aplikaci samotnou. U podmíněného odložení podání návrhu na potrestání je takovým prvkem sankčního charakteru stanovení zkušební doby, po níž je podezřelý sledován. Podmíněné odložení podání návrhu na potrestání může být tak procesním protějškem trestu podmíněného odsouzení.⁴⁷

V souvislosti s aplikací odklonů vyvstává otázka, zda nedochází k porušení principu presumpce nevinoty zakotveného v čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Tím, že podezřelý vysloví souhlas s aplikací odklonu, dochází k dobrovolnému podvolení se omezením či povinnostem vyplývajícím z aplikace institutu odklonu a zároveň tím dochází k vzdání se práva na řádný průběh procesu zahrnující právo na spravedlivé řízení dle čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech. Tento dobrovolný souhlas platí i pro doznání podezřelého. Tyto souhlasy mají pak vyjadřovat dobrovolné převzetí odpovědnosti za spáchaný trestný čin. Aplikace odklonu nemá odsuzující charakter, proto tedy, když se podezřelý ve zkušební době neosvědčí, musí orgány v další navazujícím řízení respektovat zásadu presumpce nevinoty. Pokud tedy státní zástupce vydá rozhodnutí o odklonu, nevysloví tím vinu a neukládá jí ani trest, není to tedy v rozporu s další zásadou a to zásadou, že o vině a trestu za trestné činy může rozhodovat pouze soud ve smyslu čl. 40 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

⁴⁶ ŠUBRT, M. Zvláštní způsoby řízení (2. část). Trestní právo, 2009, č. 5, s. 26.

⁴⁷ ŠČERBA, F. Odklon jako sankční opatření. Trestněprávní revue, 2009, č. 2, s. 33-34.

V této souvislosti je třeba zmínit usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 15 Tdo 1198/2012, kde jsou porovnávány instituty podmíněného zastavení trestního stíhání a podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, a kde Nejvyšší soud tedy vyslovil, že oba instituty mají stejný účel, tedy poskytnout podezřelému možnost odklonu spočívající v nevyslovení viny a trestu. Aplikace těchto odklonů připadá pak zejména v úvahu tehdy, když je vhodnější klást důraz na výchovný účel před represivním účelem a upřednostnit současně nahrazení škody poškozenému před vyslovením viny a příp. uložením a výkonem trestu odsouzeným.

Jestliže podezřelý dle § 179h odst. 1 splní uložené povinnosti, rozhodne státní zástupce, že se osvědčil. Pokud však tato omezení a povinnosti nedodržel, rozhodne státní zástupce, že se podezřelý neosvědčil, a dále postupuje podle § 179c až 179f tr. řádu. Další možností státního zástupce je rozhodnutí o ponechání podmíněného odložení podání návrhu na potrestání v platnosti a prodloužení zkušební doby, která však nesmí překročit pět let.

Novelou trestního řádu provedenou zákonem č. 283/2004 Sb., došlo k zakotvení zásady *ne bis in idem*, kdy právní mocí rozhodnutí o tom, že se podezřelý osvědčil (při aplikaci institutu podmíněného odložení podání návrhu na potrestání) či se má za to, že se osvědčil, nastávají účinky nemožnosti zahájit trestní stíhání, a totéž platí, pokud státní zástupce ve zkráceném přípravném řízení rozhodl o schválení narovnání a věc odložil dle § 11a tr. řádu. Z rozsudku Nejvyššího soudu vydaného pod sp.zn.: 11 Tdo 738/2003 dále vyplývá, že zatímco podle předchozí právní úpravy zakládalo překážku *ne bis in idem* ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) a g) tr. řádu pouze vydání obdobných rozhodnutí po zahájení trestního stíhání, nově došlo k založení této překážky i v rámci zkráceného přípravného řízení před zahájením trestního stíhání.

De lege ferenda bych navrhovala zavedení dalších druhů odklonů do trestního řádu, jelikož by se tím mohl zvýšit podíl jejich aplikace na vyřizování trestních věcí a tím by se mohl poškozený ~~mohl~~ dříve domoci svého nároku na náhradu škody a zároveň by mohlo dojít k určitému urovnání konfliktu vzniklého mezi pachatelem a obětí trestného činu.

Pokud státní zástupce neučiní žádné z rozhodnutí uvedených v § 179c odst. 2 tr. řádu předá věc policejnímu orgánu uvedenému v § 161 odst. 2 (útvary Policie České

republiky) k zahájení trestního stíhání s poukazem na jinou právní kvalifikaci skutku v důsledku které nelze zkrácené přípravné řízení konat.

Pokud je státnímu zástupci předána zadržená podezřelá osoba a státní zástupce ji nepropustí na svobodu, předá ji nejpozději do 48 hodin soudu společně s návrhem na potrestání či návrhem na schválení dohody o vině a trestu, v opačném případě rozhodne o zahájení trestního stíhání a předloží soudu návrh na vzetí obviněného do vazby dle § 179e tr. řádu.⁴⁸

10. Práva poškozeného ve zkráceném přípravném řízení

Práva poškozeného ve zkráceném přípravném řízení

Jak již bylo pojednáno výše o odklonech, nelze opominout postavení poškozeného ve vztahu k podezřelému v rámci zkráceného přípravného řízení. K právu poškozeného na náhradu škody lze říci to, že poškozený se tohoto svého nároku může domoci ještě dříve, než trestní řízení dospěje k vyhlášení rozsudku, a to zvláště prostřednictvím odklonů – podmíněného odložení podání návrhu na potrestání, narovnání a i pokud jde o dohodu o vině a trestu. U všech těchto institutů je podmínkou pro jejich aplikaci alespoň částečná úhrada škody či učinění potřebných úkonů k její úhradě, případně jiné odčinění újmy vzniklé v důsledku trestného činu či vydání bezdůvodného obohacení.⁴⁹

Pokud jde o podmíněné odložení podání návrhu na potrestání, zde se podezřelému, pokud uzavřel s poškozeným dohodu o náhradě škody nebo o vydání bezdůvodného obohacení, uloží v rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil nebo aby vydal bezdůvodné obohacení (viz § 179g odst. 4 tr. řádu).

Proti rozhodnutí o podmíněném odložení podání návrhu na potrestání má poškozený dle § 179g odst. 7 tr. řádu právo podat stížnost, jež má odkladný účinek.

⁴⁸ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 640-641

⁴⁹ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 283.

Podmínka splnění náhrady škody je pak dále nezbytná pro to, aby státní zástupce mohl rozhodnout o tom, že se podezřelý osvědčil (ve smyslu ust. § 179h odst. 1 tr. řádu), jinak postupuje, jak je uvedeno výše. Proti rozhodnutí o osvědčení přísluší poškozenému opět právo podat stížnost, jež má odkladný účinek (viz § 179h odst. 4 tr. řádu).

V případě institutu dohody o vině a trestu má poškozený právo na to, účastnit se sjednávání dohody mezi obviněným a státním zástupcem dle § 175a odst. 2 tr. řádu, pokud se nevzdal svých procesních práv, které mu zákon jako poškozenému přiznává.⁵⁰ Při tomto jednání má poškozený dále právo na to, vyjádřit se k rozsahu a způsobu náhrady škody (viz § 175a odst. 5 tr. řádu). Dohoda o vině a trestu následně obsahuje dle § 175a odst. 6 písm. g) tr. řádu i rozsah a způsob náhrady škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, pokud bylo dohodnuto.

Pokud dojde ke sjednání dohody o vině a trestu, má poškozený právo na doručení opisu této dohody státním zástupcem dle § 175a odst. 7 tr. řádu.

Následně podá státní zástupce k soudu návrh na schválení této dohody o vině a trestu (viz § 175b odst. 1 tr. řádu). Pokud soud schválí tuto dohodu o vině a trestu odsuzujícím rozsudkem (viz § 314r odst. 4 tr. řádu), uvede v něm i výrok o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo vydání bezdůvodného obohacení, kde vymezí způsob a rozsah této náhrady. Proti výroku o náhradě škody má poškozený dále právo podat odvolání, pokud výrok o náhradě škody je nesprávný, tzn. že není v souladu s jím schválenou dohodou o vině a trestu (viz § 245 odst. 1 tr. řádu).

---

⁵⁰ JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, s. 279.

11. Řízení před soudem a způsoby skončení trestního řízení

Řízení před soudem a způsoby skončení trestního řízení

Jak bylo již uvedeno výše, návrh na potrestání plní dvojí funkci:

1) jeho doručením soudu se zahajuje trestní stíhání (§ 314b odst. 1 tr. řádu),

2) zároveň se jím zahajuje řízení před soudem (stejně jako u obžaloby).⁵¹

Návrh na potrestání pak projednává samosoudce dle § 314b odst. 1 tr. řádu ve zjednodušeném řízení. Toto zjednodušené řízení představuje, můžeme říci, samostatný typ řízení před samosoudcem, jelikož již jeho zahájení je určitou zvláštností od standardního trestního řízení, kdy se řízení před soudem zahajuje na základě doručeného návrhu na potrestání na rozdíl od obžaloby podávané po provedeném vyšetřování.

Jak u zkráceného přípravného řízení, tak i u navazujícího zjednodušeného řízení před samosoudcem, je stěžejní jeho rychlé vyřízení věci, které se projevuje např. v tom, že samosoudce si obstará stanoviska stran před hlavním líčením, dále že neprovádí dokazování nesporných skutečností, které byly stranami takto označeny (viz § 314b odst. 2 ve spojení s § 314d odst. 2 tr. řádu).⁵²

Dále je možné uvést, že zjednodušené řízení před soudem, navazující na zkrácené přípravné řízení, je koncipováno jako maximálně jednoduché a neformální, aniž by však byla nastolena nerovnováha s právy obviněného garantovanými Ústavou, Listinou základních práv a svobod, mezinárodními smlouvami a trestním řádem (viz náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: Pl. ÚS 44/03).

11.1 Předpoklady pro konání řízení před samosoudcem

⁵¹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 626

⁵² MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 728.

Tyto předpoklady jsou stanoveny v § 314a tr. řádu, který je subsidiární k zjednodušenému řízení před samosoudcem, a dále v § 314b tr. řádu ve spojení s § 179a odst. 1 tr. řádu a jsou jimi:

a) jedná se o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let,

a)b) _____ současně se jedná o trestný čin, o němž přísluší konat řízení v prvním stupni okresnímu soudu (viz § 16 tr. řádu),

a)c) _____ ve věci se konalo zkrácené přípravné řízení,

a)d) _____ v průběhu prověřování trestního oznámení nebo jiného podnětu k trestnímu stíhání byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání,

a)e) _____ podezřelý byl ve lhůtě uvedené v § 179b odst. 4 tr., či ve lhůtě prodloužené ve smyslu ust. § 179f odst. 2 písm. a) tr. řádu postaven před soud.

Tyto předpoklady musí být splněny kumulativně. Zvláštní důraz je kladen hlavně na to, aby byly zjištěny skutečnosti, jinak odůvodňující zahájení trestního stíhání, jelikož není možné postavit před soud na základě návrhu na potrestání osobu, pokud nejsou objasněny tyto skutečnosti, kterými se zahajuje trestní stíhání.⁵³

V návaznosti na podmínku, že ve věci bylo konáno zkrácené přípravné řízení, lze uvést případy, kdy nebylo možné konat zkrácené přípravné řízení, a tudíž nelze následně konat zjednodušené řízení před samosoudcem. Jedná se ve smyslu ust. § 179f odst. 1 tr. řádu o tyto případy:

1) je dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu,

1)2) _____ jsou dány důvody pro konání společného řízení o dvou nebo více trestných činech, a alespoň o jednom z nich je třeba konat vyšetřování.

K bodu 1) Tento má spojitost opět se zahájením trestního stíhání, jelikož do vazby je možné pouze vzít pouze obviněného a tím se stává vydáním usnesení o zahájení trestního stíhání ve smyslu ust. § 160 odst. 1 tr. řádu ve spojení s § 67 tr. řádu.

⁵³ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 729.

K bodu 2) lze uvést, že vyšetřování navazuje na zahájení trestního stíhání a tudíž nelze konat zjednodušené řízení před samosoudcem, jelikož to se zahajuje až podáním návrhu na potrestání soudu.

Podobně k výše uvedeným situacím může dojít tehdy, když se již ve věci konalo vyšetřování, i když pro nesprávnou právní kvalifikaci bylo možné konat zkrácené přípravné řízení, a tudíž lze postupovat pouze podáním obžaloby soudu a nikoliv návrhem na potrestání.⁵⁴

11.2 Průběh zjednodušeného řízení před samosoudcem

Dle § 314c odst. 1 samosoudce návrh na potrestání předběžně neprojednává, jen jej posoudí z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186 tr. řádu. Podle výsledků přezkoumání pak samosoudce rozhodne následujícími způsoby:

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f) jako je např. postoupení věci, zastavení trestního stíhání, přerušování trestního stíhání, rozhodnutí o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu, vrácení věci státnímu zástupci k došetření, podmíněné zastavení trestního stíhání – podmínky, za kterých je možné takto rozhodnout jsou konkretizovány zákonem,
- a)b) _____ zastaví trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti dle § 172 odst. 2 - fakultativně,
- a)c) _____ odmítne návrh na potrestání, nejsou-li splněny podmínky dle § 179a odst. 1 pro konání zjednodušeného řízení,
- a)d) _____ v souvislosti s novým institutem dohody o vině a trestu - stanoví státnímu zástupci přiměřenou lhůtu k podání návrhu na schválení dohody o vině a trestu, má-li za to, že vzhledem k okolnostem případu by ji bylo vhodné sjednat, zejména navrhl-li takový postup státní zástupce nebo obviněný; přitom samosoudce postupuje podle § 187 odst. 4 tr. řádu – zjistí si stanoviska obviněného a státního zástupce,
- a)e) _____ schválí narovnání.

Naformátováno: Odrážky a číslování

⁵⁴ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 730.

V případě dohody o vině a trestu, samosoudce neprojednává návrh na její schválení, ale pouze jej přezkoumá z hledisek uvedených v § 314o a § 314p odst. 1 tr. řádu, v návaznosti na výsledky tohoto přezkoumání pak samosoudce může učinit některé z rozhodnutí uvedených v § 314p odst. 3 nebo 4, kterými jsou:

a. Rozhodnutí o předložení věci k rozhodnutí o příslušnosti soudu,

~~a.b.~~ Postoupení věci jinému orgánu, jsou-li tu okolnosti dle § 171 odst. 1 tr. řádu,

~~a.c.~~ Zastavení trestního stíhání, jsou-li tu okolnosti dle § 172 odst. 1 tr. řádu,

~~a.d.~~ Podmíněné zastavení trestního stíhání dle § 307 či schválení narovnání podle § 309 odst. 1 tr. řádu,

~~a.e.~~ Rozhodnutí o odmítnutí návrhu na schválení dohody o vině a trestu pro závažné procesní vady, které jsou konkretizovány zákonem

~~a.f.~~ Zastavení trestního stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2 tr. řádu,

~~a.g.~~ či nařídít veřejné zasedání k rozhodnutí o návrhu na schválení dohody o vině a trestu (viz § 314c odst. 2 tr. řádu).

Vzhledem k tomu, že samosoudce nekoná veřejné zasedání (viz § 314b odst. 5 tr. řádu), tím pádem ani neprojednává návrh na potrestání, který však přezkoumává z hledisek výše uvedených, vydává následně rozhodnutí bez jednání. Výjimku představuje schválení narovnání, u kterého může samosoudce rozhodnout ve veřejném zasedání (viz § 314c odst. 3 tr. řádu).

Z výše uvedeného je možné dovodit, že samosoudce může o podmíněném zastavení trestního stíhání a schválení narovnání rozhodnout v rámci zjednodušeného řízení dle § 314c odst. 1 písm. a) tr. řádu, tak dále i v hlavním líčení dle § 223a tr. řádu, a v návaznosti na to i mimo hlavní líčení dle § 231 tr. řádu, který odkazuje již na zmíněný § 223a tr. řádu, kdy však samosoudce koná veřejné zasedání (viz § 314b odst. 5 tr. řádu).

K takovému rozhodnutí by však mělo docházet pouze výjimečně, v návaznosti na § 179c odst. 2 písm. g), h) tr. řádu, § 179g, 179h tr. řádu.

Naformátováno: Odrážky a číslování

Pokud jde o mladistvé, může samosoudce rozhodnout o odstoupení od trestního stíhání dle § 62 odst. 2 zákona o soudnictví ve věcech mládeže a dle § 65 odst. 2, pokud jde o rozhodnutí v hlavním líčení.⁵⁵

Jistou zvláštnost spatřuji v právu obviněného a státního zástupce podat stížnost proti rozhodnutím podle § 314c odst. 1 písm. a) až c) a odst. 2 téhož ustanovení tr. řádu. Domnívám se, že by i poškozenému příslušelo právo podat např. proti rozhodnutí o zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 tr. řádu či postoupení věci dle § 171 odst. 1 či přerušení trestního stíhání dle § 173 odst. 1 písm. a) až d) tr. řádu také stížnost, jelikož se tato rozhodnutí dotýkají nároku poškozeného na náhradu škody a jisté i morální zadostiučinění. De lege ferenda bych tedy navrhovala, aby poškozený měl právo podat stížnost i proti těmto rozhodnutím, a nejen proti rozhodnutím o schválení narovnání či podmíněném zastavení trestního stíhání.

Pokud dojde k tomu, že samosoudce odmítne návrh na potrestání, dochází právní mocí tohoto rozhodnutí k vrácení věci do přípravného řízení a je zde stanovena povinnost státního zástupce nařídít konání vyšetřování v této věci. Tím, že byl odmítnut návrh na potrestání, vzniká situace, kdy se ruší předchozí účinek spočívající v zahájení trestního stíhání doručením návrhu na potrestání soudu a proto i s nařízením státního zástupce konat vyšetřování souvisí i nařízení zahájení trestního stíhání v této věci, pokud ho nezahájí sám (viz § 314c odst. 6 ve spojení s § 174 odst. 2 písm. c tr. řádu).⁵⁶

11.3 Odlišnosti zjednodušeného řízení od běžného řízení prováděného před samosoudcem

~~Odlišnosti zjednodušeného řízení od běžného řízení prováděného před samosoudcem~~

⁵⁵ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 731.

⁵⁶ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 731.

Zákon tyto odlišnosti upravuje v § 314b odst. 2, 3 tr. řádu a v již zmíněném § 314d odst. 2 tr. řádu, kdy nastoluje odlišné režimy zahájení zjednodušeného řízení pro situace, kdy:

1. byl soudu předán zadržený podezřelý spolu s návrhem na potrestání, příp. i s návrhem státního zástupce na vzetí do vazby (viz § 314b odst. 2 tr. řádu),

2. se koná od počátku zjednodušené řízení, kdy je podezřelý na svobodě (viz § 314b odst. 3 tr. řádu).

Ad 1. Pokud dojde k předání zadrženého podezřelého soudu spolu s návrhem na potrestání, samosoudce jej do 24 hodin od tohoto předání vyslechne jako obviněného, zejména k okolnostem zadržení a důvodům vazby, dále k tomu, které skutečnosti považuje za nesporné, a zda souhlasí s tím, aby takové skutečnosti nebyly v hlavním líčení dokazovány. Současně rozhodne o vazbě, a vezme-li do vazby obviněného, který si obhájce dosud nezvolil, ani mu nebyl ustanoven, umožní mu, aby si zvolil ve stanovené lhůtě obhájce (§ 38), a pokud tak neučiní, obhájce mu ustanoví (§ 39 odst. 1). K této situaci by v praxi mělo docházet výjimečně, ve vztahu § 179b odst. 2 tr. řádu.

Po výslechu obviněného a přezkoumání návrhu na potrestání, může samosoudce vydat rozhodnutí, jež může vydat mimo hlavní líčení, nebo obviněnému doručí předvolání k hlavnímu líčení, které se může se souhlasem obviněného konat ihned po jeho výslechu.⁵⁷

Pokud dojde k této situaci, že samosoudce provede hlavní líčení do 24 hodin od předání zadrženého soudu, nemusí být obviněný ani vzat do vazby a je možné provést hlavní líčení v rámci jeho zadržení, přičemž je však nutné zajistit přítomnost obhájce, neboť se jedná o důvod pro nutnou obhajobu ve smyslu ust. § 34 odst. 4 tr. řádu. S tím pak souvisí i to, že obhájce i státní zástupce musí souhlasit se zkrácením lhůty k přípravě na hlavní líčení podle § 198 odst. 1 tr. řádu, která činí jinak 5 dnů. V případech nutné obhajoby pak hlavní líčení nelze provést, pokud není přítomen po celou dobu obhájce ex-offo obviněného (viz § 202 odst. 4 tr. řádu). Pokud některá z výše uvedených osob nesouhlasí s konáním hlavního líčení se zkrácením lhůty na jeho

⁵⁷ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 732.

přípravu, samosoudce rozhodne o vazbě obviněného a nařídí hlavní líčení tak, aby výše uvedená lhůta k přípravě byla zachována.

Ad 2. Nebyl-li podezřelý zadržen, a je tudíž prošetřován na svobodě, samosoudce podle protokolu o výslechu podezřelého posoudí, zda je třeba obviněného předvolat k výslechu nebo je možné ihned nařídít hlavní líčení (viz § 314b odst. 3 tr. řádu). Toto má návaznost na výše uvedenou shodnost státního zástupce a obviněného o tzv. nesporných skutečnostech, které pak není třeba v hlavním líčení prokazovat, příp. zda je možné předpokládat souhlas obviněného a státního zástupce se čtením úředních záznamů o vysvětleních osob a o provedení dalších úkonů (viz § 314d odst. 2 tr. řádu a § 211 odst. 6 tr. řádu). Nepatří sem však všechny úkony ve smyslu ust. § 158 odst. 3 a 5 tr. řádu, např. odborná vyjádření, znalecké posudky, spisy a jiné písemné materiály.

Pokud samosoudce tedy rozhodne, že je třeba provést výslech obviněného, a tento výslech provede, má poté na výběr mezi rozhodnutími, která lze učinit v hlavním líčení i mimo něj.

Pokud samosoudce zvolí druhou variantu a neprovede výslech obviněného, měl by nařídít hlavní líčení, pokud nevyužije možnosti rozhodnutí vymezených v § 314c odst. 1 tr. řádu. I zde jsou však možná rozhodnutí mimo hlavní líčení, pokud vyvstanou důvody pro vydání konkrétních rozhodnutí uvedené v § 231 tr. řádu⁵⁸, kterými jsou:

- a) zastavení trestního stíhání, pokud je zde okolnost uvedená v § 11 tr. řádu,
- a)b) _____ zastavení trestního stíhání, pokud je zde okolnost uvedená v § 172 odst. 2 tr. řádu,
- a)c) _____ podmíněné zastavení trestního stíhání či schválení narovnání, pokud jsou shledány okolnosti dle § 307 odst. 1 nebo 2 nebo § 309 odst. 1 tr. řádu,
- a)d) _____ přerušení trestního stíhání, pokud je zde okolnost uvedená v § 173 odst. 1 písm. b) až d) nebo z důvodu uvedeného v § 9a odst. 2 tr. řádu, nebo nelze-li obviněnému doručit předvolání k hlavnímu líčení.

Naformátováno: Odrážky a číslování

⁵⁸ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 733.

11.4 Trestní příkaz

Trestní příkaz

Samosoudce může následně, pokud je spolehlivě prokázán skutkový stav, bez projednání věci v hlavním líčení, i ve zjednodušeném řízení konaném po zkráceném přípravném řízení, vydat trestní příkaz (viz též rozsudek Nejvyššího soudu vydaného pod sp.zn.: 4 Tz 62/2010). V návaznosti na výše zmíněné důvody zavádění zvláštních způsobů řízení do trestního procesu lze říci, že i zde byl shledán soulad s právy obviněného na spravedlivý proces dle čl. 6 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách, pokud měl obviněný možnost podat proti trestnímu příkazu odpor a docílit tak projednání trestní věci v hlavním líčení. Opět jsou zde kladeny vysoké požadavky na doručení příkazu obviněnému a zajištění tak jeho práv, jako je např. doručení trestního příkazu obviněnému do vlastních rukou.⁵⁹

Zvláštnost trestního příkazu pramení z toho, že soud nerozhoduje na základě důkazů před ním provedených v hlavním líčení, ale pouze na základě posouzení skutečností zjištěných ve spise.⁶⁰

Ve vztahu ke zkrácenému přípravnému řízení se však jedná pouze o informace zachycené v úředních záznamech a další materiály, jelikož důkazy se ve zkráceném přípravném řízení vůbec neprovádějí. Lze se pak zamyslet nad otázkou, zda je možné rozhodnout trestním příkazem pouze na základě takto získaných informací v rámci zjištění spolehlivě prokázaného skutkového stavu nezbytného pro vydání trestního příkazu.⁶¹ Výše uvedené rozpory však mají ještě dalekosáhlejší důsledky, a to např. porušení několika zásad trestního řízení, např. zásady ústnosti, bezprostřednosti, zajištění práva na obhajobu, veřejnosti, objektivní pravdy (versus spolehlivě prokázaný skutkový stav).⁶²

⁵⁹ REPÍK, B. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*. Praha: ORAC, 2002, s. 97.

⁶⁰ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, s. 68.

⁶¹ VANTUCH, P. *Trestní příkaz, podmínky pro jeho vydání a možnosti obhajoby*. Trestní právo, 2013, č. 7-8, s. 6-7.

⁶² VANTUCH, P. *Trestní příkaz, podmínky pro jeho vydání a možnosti obhajoby*. Trestní právo, 2013, č. 7-8, s. 10.

Dle názoru doc. Vantucha by bylo vhodné upravit zákonné podmínky pro vydání trestního příkazu a zakotvit do nich navíc např. doznání obviněného.⁶³

Dále by bylo vhodné dle jeho názoru vztahovat zákaz reformationis in peius ke trestu, v návaznosti na výše uvedený rozpor mezi spolehlivě zjištěným skutkovým stavem a právem obviněného podat odpor proti vydanému trestnímu příkazu v zájmu zajištění více pozornosti soudců k počtu vydávaných trestních příkazů.⁶⁴

Další zajímavostí pak je, že trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku, to znamená, že jím nelze zprostit obžaloby nebo návrhu na potrestání. Dle § 314e odst. 7 tr. řádu se trestní příkaz nevyhlašuje, pouze se vyhotovuje. Účinky spojené s vyhlášením odsuzujícího rozsudku pak nastávají doručením trestního příkazu obviněnému. To má význam dále pro rozlišení, zda se jedná o souběh či recidivu.

U vzetí souhlasu poškozeného je tomu však jinak, a to tak, že se trestní příkaz ruší a samosoudce trestní stíhání zastaví (viz § 314g odst. 3 tr. řádu).⁶⁵

Dalšími důsledky vydání trestního příkazu je nepřipustnost opakovaně stíhat obviněného pro týž skutek, která souvisí se zásadou ne bis in idem, dále povinnost soudu v občanskoprávním řízení řídit se rozhodnutím příslušných orgánů o spáchání trestného činu a o tom, kdo jej spáchal, dále možnost nuceného výkonu uloženého trestu, záznam v rejstříku trestů.⁶⁶

V § 314e odst. 2 tr. řádu jsou vymezeny jednotlivé tresty, které lze trestním příkazem uložit.

V § 314e odst. 4 tr. řádu jsou dále stanoveny situace, za kterých nelze trestní příkaz vydat.

Proti vydanému trestnímu příkazu má obviněný, osoby oprávněné podat v jeho prospěch odvolání a státní zástupce právo podat odpor, a to do osmi dnů od jeho doručení, prostřednictvím kterého se trestní příkaz zruší a samosoudce nařídí hlavní

---

⁶³ VANTUCH, P. Trestní příkaz, podmínky pro jeho vydání a možnosti obhajoby. Trestní právo, 2013, č. 7-8, s. 9.

⁶⁴ VANTUCH, P. Trestní příkaz, podmínky pro jeho vydání a možnosti obhajoby. Trestní právo, 2013, č. 7-8, s. 12-13.

⁶⁵ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, s. 70.

⁶⁶ CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRÍVNA, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, s. 700-701.

líčení (viz § 314g odst. 2 tr. řádu). Podání odporu jen do některého jeho výroku však má stejné důsledky, jak je výše uvedeno, tedy zrušení celého trestního příkazu.⁶⁷

K tomu lze dále uvést, že samosoudce není vázán právní kvalifikací a druhem a výměrou trestu dle výše uvedeného paragrafu a může tak uložit v hlavním líčení i přísnější trest či uznat obviněného vinným těžším trestným činem.

Podáním odporu obviněným tak nedochází ani k zákazu reformationis in peius.⁶⁸

Za nedostatek právní úpravy je však nutné považovat nezminění trestního příkazu v souvislosti s překážkou rei iudicatae dle § 11 odst. 1 písm. f) tr. řádu. De lege ferenda by bylo vhodné uvést toto ustanovení do souladu s výše uvedeným.

Jak bylo naznačeno již výše, trestní příkaz patří mezi odklony. Lze však spatřovat určité odlišnosti od zbylých 4 odklonů (podmíněné zastavení trestního stíhání, narovnání, odstoupení od trestního stíhání, podmíněné odložení podání návrhu na potrestání). Prvním z nich je, že trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku na rozdíl od výše uvedených odklonů a představuje tak formu meritorního rozhodnutí trestní věci.

Dalším rozdílem je, že trestní příkaz je vydáván bez součinnosti stran a samosoudce rozhoduje pouze na podkladě spisu. Na jeho vydání není právní nárok, je pouze v kompetenci samosoudce, pro jakou formu rozhodnutí se rozhodne při dodržení zákonných podmínek. Jedinou aktivitou stran je podání odporu proti již vydanému trestnímu příkazu. Toto právo však nenáleží poškozenému, což spatřuji jako zásadní nedostatek současné právní úpravy vzhledem k tomu, že poškozený je významnou stranou trestního řízení a vzhledem k tomu, že trestním příkazem se rozhoduje i o jeho nároku na náhradu škody a tento nemá následně právo se bránit proti rozhodnutí, které neodpovídá jeho specifickému subjektivnímu nároku.⁶⁹

11.5 Hlavní líčení

⁶⁷ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, s. 79.

⁶⁸ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, s. 69.

⁶⁹ JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, s. 71-72, 82.

Pokud samosoudce neučiní žádné z rozhodnutí uvedených v § 314c odst. 1 tr. řádu, nařídí hlavní líčení (viz § 314d odst. 1 tr. řádu). Úvahy, které vedou k tomuto rozhodnutí samosoudce, osvětluje rozsudek Nejvyššího soudu vydaný pod sp.zn.: 4 Tz 29/2007, dle kterého k tomuto procesnímu úkonu dojde tehdy, když samosoudce neshledal podmínky pro vydání trestního příkazu, jelikož skutkový stav nepovažuje za spolehlivě prokázaný, či, že hodlá uložit trest v jiné výměře, případně jiný druh trestu než ten, který umožňuje ustanovení § 314e odst. 2 tr. řádu. Pokud samosoudce nařídí hlavní líčení, je to třeba vnímat jako závažný procesní úkon, se kterým jsou spojeny další úkony. Pokud se obžalovaný k tomuto hlavnímu líčení nedostaví, není možné toto procesní stádium pomínout tím, že by samosoudce vydal trestní příkaz.

V této souvislosti je nutné dále citovat rozhodnutí Krajského soud v Hradci Králové vydaného pod sp.zn.: 12 To 113/2003, ze kterého vyplývá, že koná-li se hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného, nelze číst záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů, neboť takto lze postupovat jen s jeho souhlasem. To však neplatí tehdy, pokud obžalovaný dal takový souhlas předem – např. v rámci výsledku podle § 314b odst. 2 tr. řádu.

Pokud jde o to, zda není výše uvedeným postupem dotčen čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, je nezbytné ve světle usnesení Nejvyššího soudu vydaného pod sp.zn.: 4 Tdo 659/2011 říci, že k tomuto dotčení nedojde tehdy, pokud soudní řízení jako celek není dotčeno v takové míře a takovým způsobem, aby pozbylo podstatných rysů spravedlivého procesu. Vzhledem k tomu, že by jinak zjednodušené řízení konané v nepřítomnosti obžalovaného, pokud jde o skutkově jednodušší případy, pozbylo smyslu, když je možné u složitějších případů, kde se koná hlavní líčení postupovat i v nepřítomnosti obžalovaného. Nezbývá než dodat, že osobní účast obviněného na hlavním líčení je jeho právem a nikoliv povinností. Jestliže tohoto práva nevyužije, není možné nutit jej účastnit se a soud pak může konat hlavní líčení v jeho nepřítomnosti, pokud jsou splněny zákonné podmínky.

Příprava hlavního líčení a jeho průběh se řídí obecnými ustanoveními tr. řádu – viz § 196 a násl. tr. řádu. Odchytku představuje pouze § 314d odst. 2, dle kterého samosoudce vyslechne obviněného při hlavním líčení ve zjednodušeném řízení, na přečtení protokolu o výsledku podezřelého dle § 179b odst. 3 tr. řádu se užije § 207 odst. 2 obdobně. Tento dovětek byl do trestního řádu zakotven novelou prostřednictvím

zákona č. 265/2001 Sb., kdy zákonodárce měl v úmyslu označit důkazy provedené v rámci zkráceného přípravného řízení též za důkazy v procesní podobě.

To souvisí i s novým pojetím dokazování, kdy jsou za důkazy považovány za splnění zákonných podmínek i protokoly sepsané před zahájením trestního stíhání (viz § 158 odst. 8, 158a, pokud jde o zkrácené přípravné řízení viz § 179b odst. 3 tr. řádu) a úřední záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů, které je tedy možné přečíst ve zjednodušeném řízení před samosoudcem za dodržení podmínek stanovených v § 314d odst. 2 tr. řádu.⁷⁰

Jak již bylo zmíněno výše, není potřeba dokazovat skutečnosti, které obviněný a státní zástupce označili za nesporné a s ohledem na ostatní zjištěné skutečnosti není závažného důvodu o těchto prohlášeních pochybovat. Předtím je však obviněného třeba náležitě poučit o důsledcích takového prohlášení ve smyslu ust. § 33 odst. 4 tr. řádu. Toto prohlášení však nelze ztotožňovat s doznáním obviněného, neboť přestože se obviněný dozná, neoznačuje zároveň skutečnosti, které považuje za nesporné. Se souhlasem obviněného i státního zástupce je možné číst i úřední záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů (viz § 158 odst. 3 a 6 tr. řádu). V této souvislosti je třeba zmínit rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydaného pod sp.zn.: 3To 86/2004, dle kterého se tak jedná o jedinou výjimku v trestním řádu, kdy záznamy o vysvětlení osob podle § 158 odst. 5 tr. řádu mohou sloužit v hlavním líčení za důkazy a tedy mohou být čteny. Z důvodu zvláštního způsobu řízení je však nutný souhlas státního zástupce a obžalovaného s jejich čtením, kdy nelze vycházet z toho, když se obžalovaný k hlavnímu líčení nedostaví, že s výše naznačeným postupem vyslovuje souhlas.

Pokud jde o rozhodování v hlavním líčení, užijí se opět obecná ustanovení o hlavním líčení – viz § 220 a násl. tr. řádu.⁷¹

---

⁷⁰ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 731.

⁷¹ MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, s. 734.

12. Existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení soudním

Existence návrhu věcného záměru zákona o trestním řízení soudním

Jak jsem již zmínila výše, zkrácené přípravné řízení bylo zavedeno do trestního řádu zákonem č. 265/2001 Sb. Vzhledem k tomu, že současné trestní řízení je poplatné době 60. let, kdy byl přijat trestní řád č. 141/1961 Sb., se však i přes četné novelizace vyskytují určité problémy v praxi, např. přílišná zdlouhavost a komplikovanost trestního řízení. Promítá se zde také přílišný formalismus dokazování u závažné trestné činnosti, kdy zároveň se orgány činné v trestním řízení musí zabývat i méně závažnou trestnou činností, která se však vyskytuje v hojném počtu.⁷²

V návaznosti na výše uvedené je připravována rekodifikace trestního řádu. Ve věcném záměru z roku 2004 byl deklarován smysl zkráceného přípravného řízení, a to, že se jedná o neformální, rychlé vyřízení trestní věci. Dále bylo stanoveno, že se zkrácené přípravné řízení má konat u činů menší závažnosti, kam spadají přečiny. Došlo také ke zpřesnění běhu lhůty, ve které je nezbytné zkrácené přípravné řízení skončit. V souvislosti s určením běhu výše uvedené lhůty byl jasně definován i počátek běhu této lhůty, pokud jde o zjištění skutečností odůvodňujících možné podezření z trestného činu samotným policejním orgánem, a to od sepsání záznamu o zahájení úkonů zkráceného přípravného řízení. Pod pojmem podezřelého se měla rozumět osoba, které bylo sděleno podezření. Dále bylo navrhováno, aby zkrácené přípravné řízení končilo podáním zjednodušené obžaloby soudu se souběžným předáním podezřelého soudu. Cílem bylo sjednotit obžalovací prostředky v obou typech řízení.⁷³

Ve věcném záměru z_31._7._2008 bylo zkrácené přípravné řízení nahrazeno institutem zkráceného vyšetřování. Tento institut se však více přiblížil standardnímu vyšetřování, ale v mnohem méně formální podobě (např. seznámení s podstatou obvinění, stíhaným skutkem a poučení o právech obviněného neobsahovalo odůvodnění). Následně byla stanovena i lhůta (48 hodin), do kdy musí být zkrácené vyšetřování skončeno, a to tak, aby se shodovala s účelem tohoto nového institutu.

⁷² [online] 2014 [cit. 2014-10-21] Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=4980&d=281460>

⁷³ Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z roku 2004.

Smysl této úpravy byl takový, že mělo být větší množství případů nižší závažnosti vyřizováno touto méně formální a tím pádem kratší cestou. Pokud jde o konec zkráceného vyšetřování, byl kladen důraz na to, aby končilo podáním obžaloby se současným předáním zadrženého soudu. Pokud by to však nebylo možné, nařídil by státní zástupce konání vyšetřování a podal by návrh na vzetí obviněného do vazby, jestliže by byl naplněn některých ze zákonných vazebních důvodů.⁷⁴

Věcný záměr z roku 2008 prochází určitým vývojem. Nyní se plánuje zachovat koncepci zkráceného přípravného řízení (přečiny) s určitými modifikacemi. Ty spočívají např. v tom, že podezřelý přistižený při činu by měl být předán soudu do 48 hodin od omezení osobní svobody spolu s obžalobou soudu (super-rychlé řízení). Dále by mělo být stanoveno, že státní zástupce nařídí vyšetřování, pokud se bude v předmětné věci jednat o zločin a dále pokud pro složitost věci nebude možné zkrácené přípravné řízení provést. Lhůta, ve které má být zkrácené přípravné řízení skončeno, bude zachována. Její běh počne od doby, kdy bude podezřelému sděleno podezření. Podezřelým bude osoba, které bude sděleno podezření. Zadržený podezřelý i podezřelý, který nebyl zadržen, si budou moci zvolit obhájce. Zadrženému podezřelému bude též příslušet právo vyrozumět osobu blízkou o svém zadržení. Dále je koncipován nový důvod nutné obhajoby. Opět se navrhuje podání zjednodušené obžaloby (bez odůvodnění) soudu, aby byla zachována jednotu v obou typech řízení.⁷⁵

---

⁷⁴ Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z 31.7.2008.

⁷⁵ Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z roku 2008 – současná podoba.

13. Závěr

Hlavním cílem této práce bylo popsat a analyzovat současný stav trestněprávní úpravy na úseku zkráceného přípravného řízení. Lze říci, že praxe funguje na základě této zákonné úpravy vcelku dobře, nelze však opominout jisté nedostatky, o kterých je pojednáno níže v rámci plnění jednotlivých dílčích cílů.

Prvním specifickým cílem práce bylo definovat pojem zkráceného přípravného řízení a jeho smysl. K tomu lze uvést, že zkrácené přípravné řízení představuje institut, prostřednictvím kterého je možné větší počet trestních věcí vyřídit jednodušší a méně formální cestou. Současně je však nezbytné aplikovat individuální přístup u jednotlivých případů a nevyužívat tento prostředek nad míru, když není jasné, zda bude možné skončit zkrácené přípravné řízení v zákonem stanovené lhůtě. Vliv na to, zda bude možné dodržet zákonné podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, má např. složitost případu, kdy je třeba provést komplikované dokazování. Je třeba tedy apelovat na systém kontroly v rámci soustavy státních zastupitelství, jelikož jsou to právě tyto subjekty, které přicházejí s institutem zkráceného přípravného řízení nejvíce do styku, aby zajistily vedení trestního řízení takovým způsobem, který povede k efektivnímu vyřešení trestní věci za dodržení smyslu samotného institutu.

K dosažení tohoto cíle je však nezbytné zavést určité legislativní změny, které se týkají zejména zákonných podmínek pro konání zkráceného přípravného řízení a jeho samotného průběhu. De lege ferenda bych navrhovala navrácení původní úpravy, kdy zkrácené přípravné řízení mělo být skončeno ve lhůtě dvou týdnů počínajících od přijetí trestního oznámení nebo podnětů jiných osob a orgánů. Dle mého mínění se tato předchozí úprava jevila vhodnější, protože neotvírala příliš velký prostor pro šetření policejnímu orgánu, který pak např. až za rok od spáchání trestného činu sdělil podezřelému, z jakého skutku je podezřelý a jaký trestný čin je v tomto skutku spatřován. Až poté byla dodržena lhůtě 14 dnů, ve které byl podezřelý postaven před soud. Tímto způsobem, se domnívám, docházelo k popírání samotného smyslu zkráceného přípravného řízení a nevedlo to k účinnému a rychlému potrestání pachatele od samotného spáchání trestného činu. Další vliv můžeme spatřovat též na generální prevenci ve společnosti, které má být dosahována právě přes individuální prevenci.

Výhoda nové úpravy spočívá v tom, že policejní orgán má dostatek času pro zjištění skutkového stavu, je to však na úkor samotného smyslu předmětného institutu.

Dalším dílčím cílem práce bylo popsat a analyzovat postavení konkrétních subjektů zkráceného přípravného řízení. Vzhledem k tomu, že se postavení výše zmíněných subjektů a jejich práv prolíná s jednotlivými způsoby skončení trestního řízení navazujícími na zkrácené přípravné řízení a konajícími se před soudem, je o nich pojednáno v rámci těchto jednotlivých způsobů skončení.

Na zkrácené přípravné řízení navazuje zjednodušené řízení konané před samosoudcem. Samosoudce dle § 314c odst. 1 písm. a) tr. řádu může učinit některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až f) tr. řádu a další rozhodnutí (viz výše zmíněný paragraf). K tomu lze uvést, že by bylo vhodné de lege ferenda zavést do trestního řádu právo poškozeného podat stížnost např. proti zastavení trestního stíhání, postoupení věci či přerušení trestního stíhání, které mu v současné době nepřísluší. Pokud samosoudce neučiní žádné z výše uvedených rozhodnutí, nařídí hlavní líčení. Bez projednání věci v hlavním líčení však může vydat trestní příkaz. Jak vyplývá z Výroční zprávy Nejvyššího státního zastupitelství o činnosti z roku 2012, je výše uvedený postup vyřizování trestních věcí velmi hojně využíván právě z důvodu jejich menší formálnosti, rychlosti.⁷⁶ Je zjevné, že zavedení zkráceného přípravného řízení a dalších výše uvedených institutů vedlo k odbřemenění stávajících systémů a zároveň zajistilo větší prostor pro šetření složitějších kauz a vedlo též k úspoře nákladů.⁷⁷ Je zde však třeba věnovat pozornost tomu, že ve zkráceném přípravném řízení se provádí pouze omezené dokazování. V návaznosti na to, že byla zavedena do trestního řádu možnost vydat trestní příkaz ve zjednodušeném řízení konaném po zkráceném přípravném řízení, pokud je spolehlivě prokázán skutkový stav, je třeba zamyslet se nad tím, zda může být ve zkráceném přípravném řízení spolehlivě prokázán skutkový stav nezbytný pro vydání předmětného zvláštního rozhodnutí. Trestní příkaz představuje totiž zvláštní meritorní rozhodnutí, které má povahu odsuzujícího rozsudku. De lege ferenda by tedy bylo vhodné, podle mého názoru, zavést do trestního řádu další zákonné záruky pro vydání trestního příkazu. Jako příklad můžeme uvést doznání obviněného, či

⁷⁶ [online] 2014 [cit. 2014-10-20] Dostupné z: <http://www.nsz.cz/index.php/cs/aktuality/659-oznameni-o-vyvdani-vyroni-zpravy-o-innosti-za-rok-2012>

⁷⁷ [online] 2014 [cit. 2014-10-21] <http://www.mvcr.cz/clanek/zkusenosti-z-prvnich-let-aplikace-zkraceneho-rizeni-v-nazorech-pracovniku-organu-cinnych-v-trestnim-rizeni.aspx>

zákaz reformationis in peius u trestu, pokud obviněný podá odpor do trestního příkazu, když chce docílit projednání trestní věci v řízení před soudem. Nelze opominout též to, že právě do řízení před soudem bylo přeneseno těžiště dokazování. V zájmu spravedlnosti by tedy měly být zavedeny další zákonné podmínky pro vydání trestního příkazu.

V návaznosti na výše uvedené, se dále domnívám, že by bylo vhodné, zakotvit do trestního řádu též právo poškozeného podat odpor proti trestnímu příkazu, které mu nyní není zákonem přiznáno, i když se v trestním příkazu ve výroku rozhoduje též o nároku na náhradu škody. Lze tedy říci, že je tím poškozený, jako rovnocenná strana trestního řízení, znevýhodněna oproti obviněnému.

Závěrem bych řekla, že zkrácené přípravné řízení bylo shledáno jako velmi účinný nástroj pro řešení jednodušších trestních věcí. Je však nezbytné doladit určité nedostatky, které byly shledány v průběhu jeho aplikace a které se odrážejí v právu obviněného na spravedlivé řízení dle článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách a dále v některých, dosud neupravených, právech poškozeného, jak je naznačeno výše.

14. Použité zdroje:

Použité zdroje:

1. Učebnice a komentáře

CÍSAŘOVÁ, D., FENYK, J., GRIVNA, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vyd. Praha: ASPI, 2008, ISBN 978-80-7357-348-5, 824 s.

JELÍNEK, J., ŘÍHA, J., SOVÁK, Z.: *Rozhodnutí ve věcech trestních*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Leges, 2008, ISBN 978-80-87212-00-4, 368 s.

JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013, ISBN 978-80-87576-44-1, 864 s.

MUSIL, J., KRATOCHVÍL, V., ŠÁMAL, P. a kol.: *Kurs trestního práva. Trestní právo procesní*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C.H.Beck, 2007, ISBN 978-80-7179-572-8, 1211 s.

ŠÁMAL, P. a kol.: *Trestní řád II. § 157 až 314s. Komentář*. 7. vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 2334-2335. ISBN 978-80-7400-465-0, 3730 s.

ŠÁMAL, P., MUSIL, J., KUČHTA, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 555. ISBN 978-80-7400-496-4, 1066 s.

2. Monografie

REPÍK, B. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo*. Praha: ORAC, 2002, ISBN 80-86199-57-6, 263 s.

ROZUM, J., a kol.: *Uplatnění mediace v systému trestní justice I.*, Institut pro kriminologii. Praha, 2009, ISBN 978-80-7338-090-8, 73 s.

STORCH, F. *Řízení trestní rakouské*. I. a II. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, ISBN 978-80-7357-651-6, 396 s.

3. Časopisecké články

FRYŠTÁK, M. Smysl a význam zkráceného přípravného řízení z hlediska jeho rychlosti. *Trestněprávní revue*, 2012, roč. 11, č. 10, s. 235.

KLOUBEK, M. *Narovnání v trestním řízení*. Hlásí se policie, 2003, č. 2, s. 10.

ŠČERBA, F. Odklon jako sankční opatření. *Trestněprávní Revue*, 2009, č.2, s. 33.

ŠUBRT, M. Zvláštní způsoby řízení (2. část). *Trestní právo*, 2009, č. 5, s. 26.

VANTUCH, P. K obhajobě podezřelého zadrženého policejním orgánem. *Trestní právo*, 2013, č. 2, s. 13.

VANTUCH, P. Trestní příkaz, podmínky pro jeho vydání a možnosti obhajoby. *Trestní právo*, 2013, č. 7-8, s. 6-7.

TUZAR, V. Jak krátké je zkrácené přípravné řízení? *Trestní právo*, 2011, č. 4, s. 14.

4. Internetové zdroje

[online] 2014 [cit. 2014-09-22] Dostupné z:
<http://jinepravo.blogspot.cz/2012/04/zkracene-pripravne-zajimave.html>
[online] 2014 [cit. 2014-10-29] Dostupné z: <http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/zkracene-pripravne-rizeni-a-zjednodusene-rizeni-pred-soudem>
[online] 2014 [cit. 2014-10-30] Dostupné z:
http://www.ok.cz/iksp/docs/aidp_080605f.doc
[online] 2014 [cit. 2014-10-21] Dostupné z:
<http://portal.justice.cz/Justice2/ms/ms.aspx?o=23&j=33&k=4980&d=281460>
Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z roku 2004.
Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z 31.7.2008.
Návrh věcného záměru zákona o trestním řízení soudním z roku 2008 – současná podoba.
[online] 2014 [cit. 2014-10-20] Dostupné z:
<http://www.nsz.cz/index.php/cs/aktuality/659-oznameni-o-vydani-vyroni-zpravy-o-innosti-za-rok-2012>
[online] 2014 [cit. 2014-10-21] <http://www.mvcr.cz/clanek/zkusenosti-z-prvnich-let-aplikace-zkraceneho-rizeni-v-nazorech-pracovniku-organu-cinnych-v-trestnim-rizeni.aspx>

5. Judikatura

- náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: II. ÚS 317/04
- náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: ÚS 124/2004-n.
- náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: I. ÚS 4183/12
- rozhodnutí Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 4 Tz 21/2002
- usnesení Krajského soudu v Ostravě vydané pod sp.zn.: 3 To 37/2003
- výkladové stanovisko vydané pod sp.zn.: 3/2002 I.
- rozhodnutí Krajského soudu v Praze vydané pod sp.zn.: 11To 287/2009
- rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 51/2013
- usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 6 Tdo 1248/2009
- rozhodnutí Krajského soudu v Českých Budějovicích vydané pod sp.zn.: 3 To 190/2002
- usnesení Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 60/2013
- rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 51/2013
- rozhodnutí Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 8 Tdo 583/2009
- rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 4 To 151/2002
- usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích vydané pod sp.zn.: 23 To 1067/2004
- usnesení Městského soudu v Praze vydané pod sp.zn.: 5To 109/2002
- usnesení Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 4To 116/2002
- usnesení Krajského soudu v Hradci Králové vydané pod sp.zn.: 13To 109/2003
- usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 8 Tdo 797/2010
- rozsudek Krajského soudu v Brně vydaný pod sp.zn.: 10 To 230/2006
- usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 8 Tdo 818/2012
- rozhodnutí Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 4 Tz 156/2003
- usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 15 Tdo 1198/2012
- rozsudek Nejvyššího soudu vydaný pod sp.zn.: 11 Tdo 738/2003
- náleží Ústavního soudu vydaný pod sp.zn.: Pl. ÚS 44/03
- rozsudek Nejvyššího soudu vydaný pod sp.zn.: 4 Tz 62/2010
- rozsudek Nejvyššího soudu vydaný pod sp.zn.: 4 Tz 29/2007
- rozhodnutí Krajského soud v Hradci Králové vydané pod sp.zn.: 12 To 113/2003
- usnesení Nejvyššího soudu vydané pod sp.zn.: 4 Tdo 659/2011
- rozhodnutí Krajského soudu v Brně vydané pod sp.zn.: 3To 86/2004

Summary preliminary proceeding

ANOTACE

Diplomová práce se zabývá institutem zkráceného přípravného řízení v kontextu dřívější i současné právní úpravy, dále důvody pro a proti jeho zavedení do právního řádu. V práci jsou též nastíněny cíle zkráceného přípravného řízení a užití institutu v rámci dalších trestních zákonů. Zároveň je v práci provedeno vymezení zkráceného přípravného řízení v rámci jednotlivých forem přípravného řízení. V některých případech je v práci srovnán výše uvedený institut zkráceného přípravného řízení se zahraniční právní úpravou. Dále je v práci vymezena podstata zkráceného přípravného řízení a úkonů v něm prováděných. Zároveň se touto prací autorka snaží vymezit zákonné podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení. V práci je dále popsán průběh zkráceného přípravného řízení, od záznamu o zahájení úkonů trestního řízení, po sdělení podezření, dále pokud jde o otázku dokazování ve zkráceném přípravném řízení. V práci jsou dále detailně zmíněny konkrétní subjekty vystupující ve zkráceném přípravném řízení. V rámci popisu těchto subjektů je provedena současně analýza jejich práv a povinností. Dále jsou v práci popsány jednotlivé způsoby skončení zkráceného přípravného řízení s důrazem na návrh na potrestání, dále na podmíněné odložení podání návrhu na potrestání a osvědčení se ve zkušební době a nový institut dohody o vině a trestu. V práci nebylo opominuto ani významné postavení poškozeného v rámci jednotlivých odklonů společně s jeho právy. Někdy však na zkrácené přípravné řízení navazuje řízení před soudem a proto jsou v práci zohledněny i tyto způsoby skončení trestního řízení s důrazem na trestní příkaz jako zvláštní meritorní rozhodnutí, které má formu odsuzujícího rozsudku. Vzhledem k existenci návrhu věcného záměru trestního řádu, je v práci podrobně rozepsán i průběh změn týkající se tohoto návrhu. V návaznosti na výše uvedené jsou dále v práci obsaženy návrhy de lege ferenda týkající se institutu zkráceného přípravného řízení.

ANNOTATION

This thesis deals with the institute of summary preliminary proceedings in the context of past and current legislation and also the reasons that led to its introduction into law. The paper also outlines the objectives of summary proceedings and the use of the institute for other criminal laws. In this work there are also defined summary preliminary proceedings within individual forms of pre-trial proceedings. In some cases, the work compares the above mentioned institute of summary preliminary proceedings with foreign legislation. This study also defines the essence of summary preliminary proceedings and acts carried out in it. At the same time the author tries to define the legal conditions for holding summary preliminary proceedings, further the course of summary preliminary proceedings. The paper also describes the course of summary preliminary proceedings, from the record of initiation of criminal proceedings, to notification about suspicion, further deals with the question of proving evidence in summary proceedings. The paper also discusses in detail the specific entities acting in summary preliminary proceedings. In the description of these entities an analysis of their rights and obligations is simultaneously carried out. Furthermore, the paper describes the various ways of ending summary preliminary proceedings with emphasis on a proposal sentence, further conditional delaying of submission of a proposal for punishment and proving oneself in the probationary period and the new institute of plea bargain. The work doesn't leave out the important position of the victim within the individual diversions along with his rights. Sometimes, however, summary preliminary proceedings are followed by a trial and therefore these ways of ending criminal proceedings with an emphasis on the court order as a separate substantial decision, which takes the form of a conviction. Due to the existence of a draft proposal of the Code of Criminal Procedure, the course of changes regarding this proposal is also presented in detail in this paper. Following the above, the work contains proposals de lege ferenda concerning the institute of summary preliminary proceedings.

KLÍČOVÁ SLOVA

zkrácené přípravné řízení* přípravné řízení* úkony* podezřelý* zadržený podezřelý* lhůta pro skončení zkráceného přípravného řízení* návrh na potrestání* dohoda o vině a trestu* podmíněné odložení podání návrhu na potrestání* narovnání* odklony* podmíněné odložení podání návrhu na potrestání* zjednodušené řízení konané před samosoudcem* trestní příkaz*

KEYWORDS

Summary preliminary proceeding * preliminary proceeding * acts * suspect * detained suspect * deadline for completion of summary preliminary proceedings * proposal sentence * plea bargain * conditional delaying of submission of a proposal for punishment * settlement * diversion * simplified procedure held before a single judge * court order *